

Globálna rozvojová žurnalistika

Evaluačná správa kvality a dopadov
vzdelávania v rámci predmetu
realizovanom na Katedre žurnalistiky
Filozofickej fakulty Univerzity
Komenského v Bratislave

ÚVOD

Evaluačná správa pozostáva z výsledkov viacerých typov dát (kvantitatívnych aj kvalitatívnych), pričom pri ich spracovaní sme vychádzali zo samohodnotenia študentov pred a po ukončení predmetu, z našej interpretácie ich odpovedí v otvorených otázkach o zručnostiach a vedomostiach, ako aj z kvalitatívneho výskumu ex–post hodnotenia kurzu študentmi i lektormi predmetu.

Okrem naratívnej časti obsahuje táto správa aj obrazovú prílohu. Verejná časť je stručným výťahom neverejnej evaluačnej správy, ktorá slúžila ako spätná väzba vyučujúcim, expertom a predstaviteľom Katedry žurnalistiky Filozofickej fakulty Univerzity Komenského.

Predmet Globálna rozvojová žurnalistika aj táto evaluačná správa vznikli vďaka finančnej podpore SlovakAid v rámci projektu Globálne rozvojové vzdelávanie pre novinárov (SAMRS/2019/RV/1/3) a podpore EuropeAid v rámci projektu "I am European: Migration Stories & Facts for the 21st Century" (CSO–LA/2019/410–270–MONDO). Je súčasťou programu Svet medzi riadkami, na ktorom sa podieľa nezisková organizácia Človek v ohrození, Katedra žurnalistiky FiF UK, Katedra žurnalistika UKF v Nitre a Hospodárske noviny.

Zber dát prebiehal v septembri 2020 (ex ante dotazník) a januári 2021 (ex post dotazník). Analýza dát a tvorba tejto evaluačnej správy sa uskutočnila v období marec až máj 2021.

INTRODUCTION

This report evaluates the quality and impact of education conducted via university subject/course Global Development Journalism. This subject is taught at the Journalism Department at the Faculty of Arts of Comenius University in Bratislava within the media initiative World between the Lines, in cooperation with the Journalism Department, non–governmental organisation People in Need Slovakia and the newsroom of Hospodárske noviny.

Report consists of results of several types of data (both, quantitative and qualitative). It is based on self–evaluation of students before and after taking the course, of interpretation of their answers in open questions on their skills and knowledge, as well as of ex–post assessment of the course by students and lecturers of the course.

This report consists of both, narrative as well as graphical parts. This public report is a brief excerpt of a wider evaluation process, which served as a feedback for lecturers, experts and members of the Journalism Department at Faculty of Arts of Comenius University.

University subject Global Development Journalism as well as this evaluation report was created thanks to financial support from SlovakAid in the frame of project "Globálne rozvojové vzdelávanie pre novinárov (SAMRS/2019/RV/1/3) a financial support from EuropeAid in the frame of project "I am European: Migration Stories & Facts for the 21st Century" (CSO-LA/2019/410-270-MONDO). It is part of media initiative "World between the Lines", in cooperation with NGO "People in Need Slovakia", Journalism Department at Comenius University, Journalism Department of University of Constantine the Philosopher and Hospodárske noviny.

Collection of data took place in September 2020 (ex ante questionnaire) and January 2021 (ex post questionnaire). Analysis of data and creation of this report took place between March and May 2021.

OBSAH

I.	ČASŤ: ZMENA POSTOJA A NAVÝŠENIE POZNATKOV ABSOLVENTOV	3	
	A. KVANTITATÍVNA ČASŤ – SAMOHODNOTENIE		3
	B. KVALITATÍVNA ČASŤ	25	
II.	ČASŤ: HODNOTENIE KURZU	30	
	A. HODNOTENIE KURZU ABSOLVENTMI	30	
	B. HODNOTENIE KURZU VYUČUJÚCIMI	37	
III.	PRÍLOHY	44	
	A. OTÁZKY V DOTAZNÍKoch	44	
	B. SYLLABUS KURZU	48	

I. ČASŤ: ZMENA POSTOJA A NAVÝŠENIE POZNATKOV ABSOLVENTOV

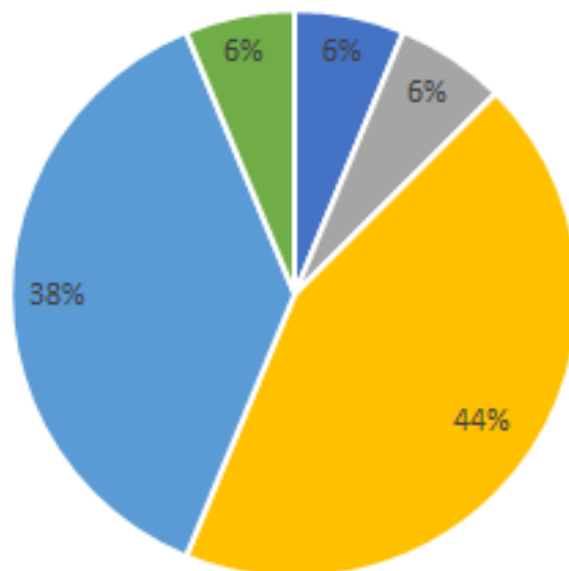
A. KVANTITATÍVNA ČASŤ – SAMOHODNOTENIE

Nasledujúce grafy zobrazujú posun vo vnímaní vedomostí a zručností pred konaním kurzu (vstupný dotazník) a pol roka po ukončení kurzu (výstupný dotazník). Odstup sme zvolili preto, aby sme dokázali postihnúť aj dlhodobejšiu zmenu a vnímanie posunu vo vedomostiach a zručnostiach u študentiek a študentov. Otázky pritom formulovali lektori kurzu.

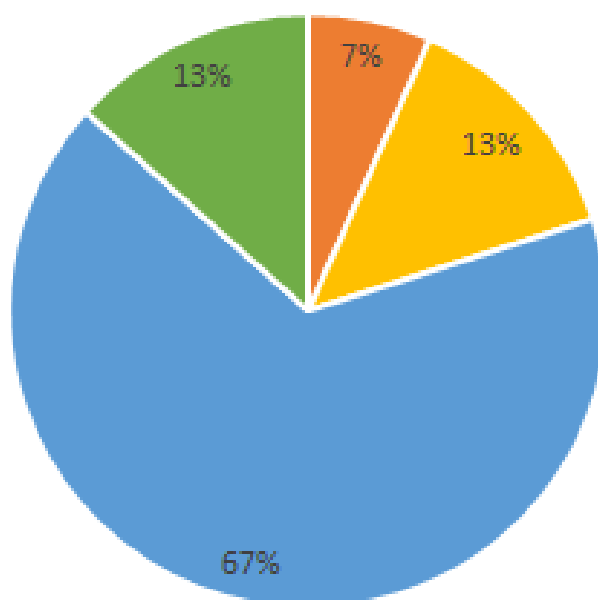
Z grafov súhrnne vyplýva, že študenti po skončení kurzu hodnotili samých seba ako zručnejších a disponujúcich rozsiahlejšími vedomosťami. Trochu menej výrazný je tento nárast v otázkach 10 (*Som si vedomá/vedomý faktu, že existujú ľudia / sociálne skupiny / spoločenstvá / krajiny / kontinenty (marginalizované komunity, ľudia so znevýhodnením, menšiny), ktorých hlasy sú oproti tým, ktorí disponujú väčšou mocou, v mediálnych výstupoch zastúpené v menšej miere až vôbec.*) a 13 (*Dokážem pomenovať slabé stránky "veľkých" zdrojov (štatistické úrady, ministerstvá, medzinárodné organizácie a i.).*), no i tam v rámci preskúpaní odpovedí badať navýšenie sebaistoty.

Posun je vidieť aj v rámci otázky 21, ktorá však bola formulovaná ako otvorená (Viete pod akou značkou poskytuje Slovensko humanitárnu pomoc a rozvojovú spoluprácu?), pričom však väčšina študentov pred ani po kurze neodpovedala správne.

1. Dokážem viesť analytický/expertný rozhovor s odborníkom v téme, ktorá ma zaujíma

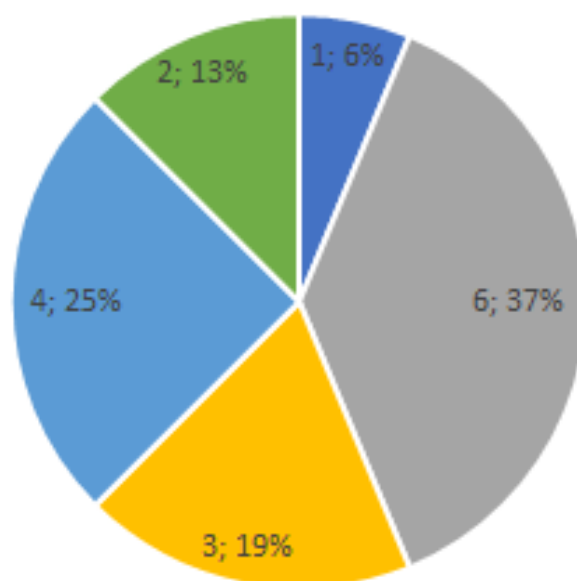

■ vôbec nesúhlasím ■ skôr nesúhlasím ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím ■ skôr súhlasím ■ úplne súhlasím

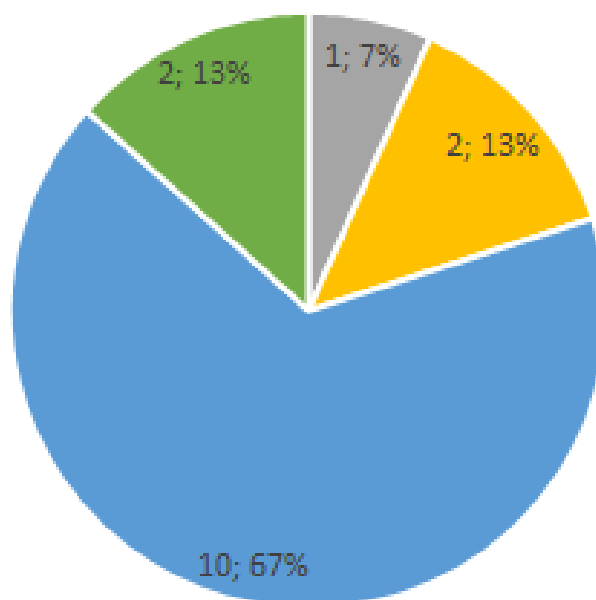

■ vôbec nesúhlasím ■ skôr nesúhlasím ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím ■ skôr súhlasím ■ úplne súhlasím

2. Ovládam základy editorskej práce – viem sa spätne vracat' k príbehu a dátam, ktorými príbeh podkladám, viem dáta vyhodnocovať.

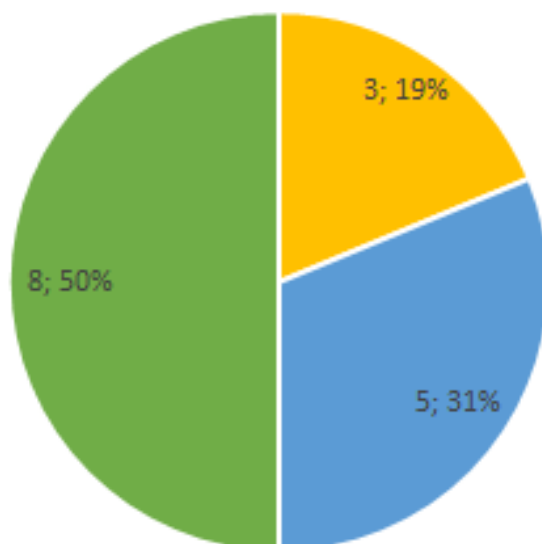

■ vôbec nesúhlasím ■ skôr nesúhlasím ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím ■ skôr súhlasím ■ úplne súhlasím

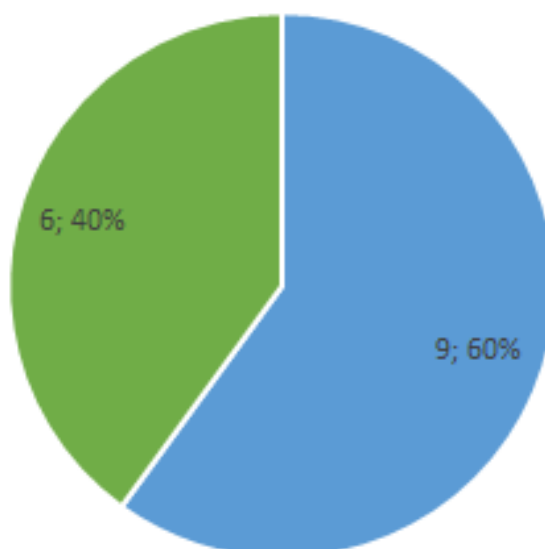

■ vôbec nesúhlasím ■ skôr nesúhlasím ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím ■ skôr súhlasím ■ úplne súhlasím

3. Uvedomujem si existenciu rozdielnych mocenských postavení v spoločnosti a svete – medzi jednotlivcami, spoločnosťami, regiónmi, krajinami –, ktoré vplývajú na to, ako vnímame a reflektujeme svet.

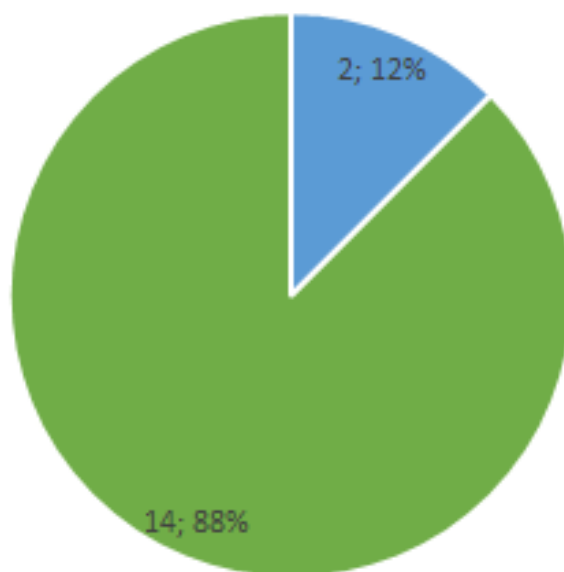

■ vôbec nesúhlasím ■ skôr nesúhlasím ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím ■ skôr súhlasím ■ úplne súhlasím

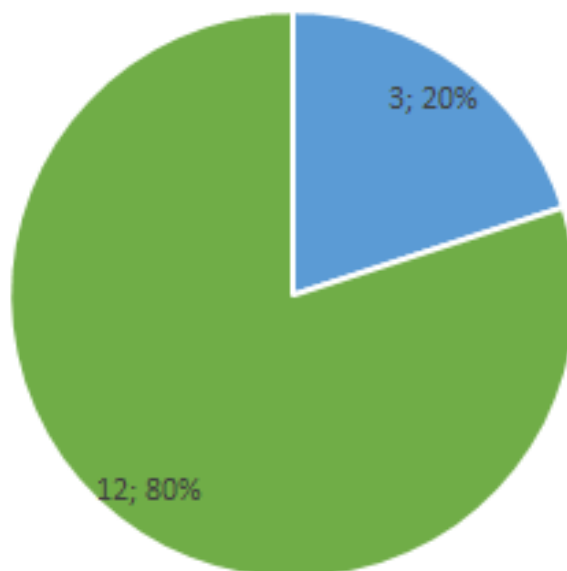

■ vôbec nesúhlasím ■ skôr nesúhlasím ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím ■ skôr súhlasím ■ úplne súhlasím

4. Uvedomujem si skutočnosť, že novinár/ka nesie spoločenskú zodpovednosť za spôsob, ktorým vplýva na verejný diskurz.

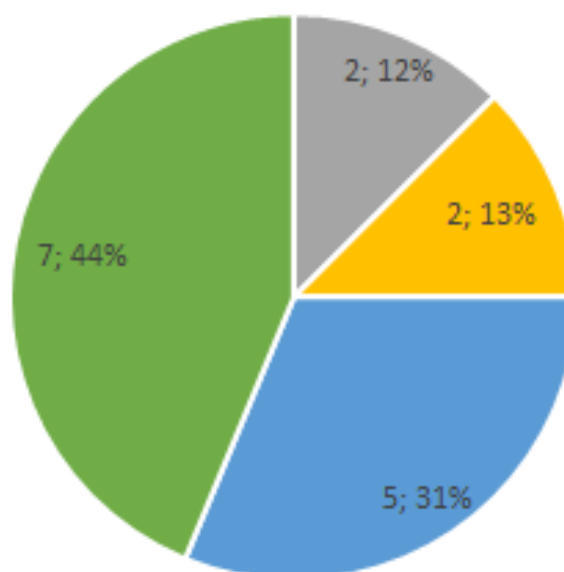

■ vôbec nesúhlasím ■ skôr nesúhlasím ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím ■ skôr súhlasím ■ úplne súhlasím

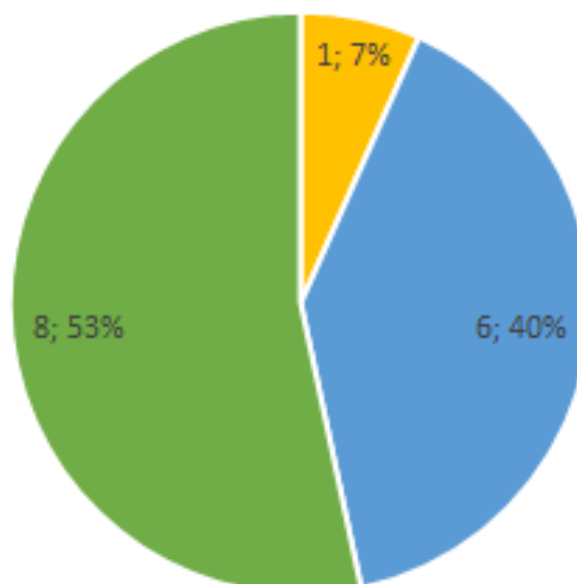

■ vôbec nesúhlasím ■ skôr nesúhlasím ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím ■ skôr súhlasím ■ úplne súhlasím

5. Uvedomujem si existenciu mechanizmu, ktorý ovplyvňuje to, ako vnímam a interpretujem rôzne témy.

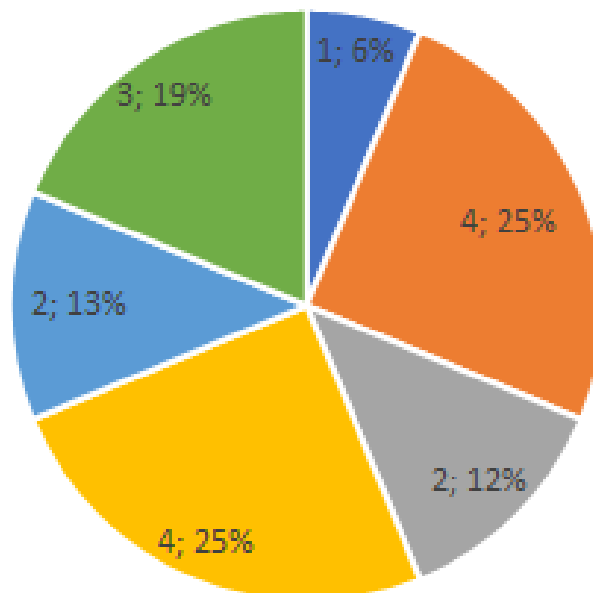

■ vôbec nesúhlasím ■ skôr nesúhlasím ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím ■ skôr súhlasím ■ úplne súhlasím

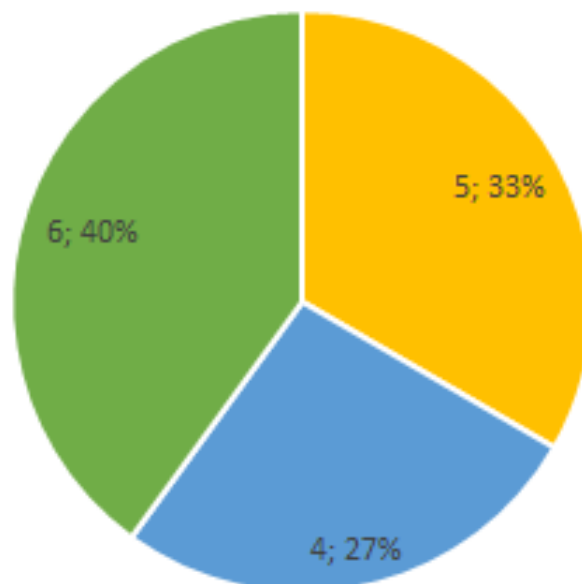

■ vôbec nesúhlasím ■ skôr nesúhlasím ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím ■ skôr súhlasím ■ úplne súhlasím

6. Dokážem povedať aspoň dva konkrétne príklady poukazujúce na nerovnosť v mocenských vzťahoch/Štruktúrach medzi krajinami globálneho Juhu a Severu.

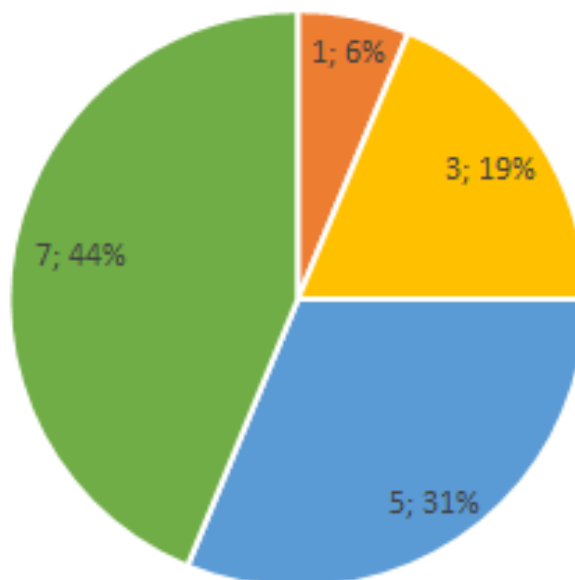

■ vôbec nesúhlasím ■ skôr nesúhlasím ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím ■ skôr súhlasím ■ úplne súhlasím

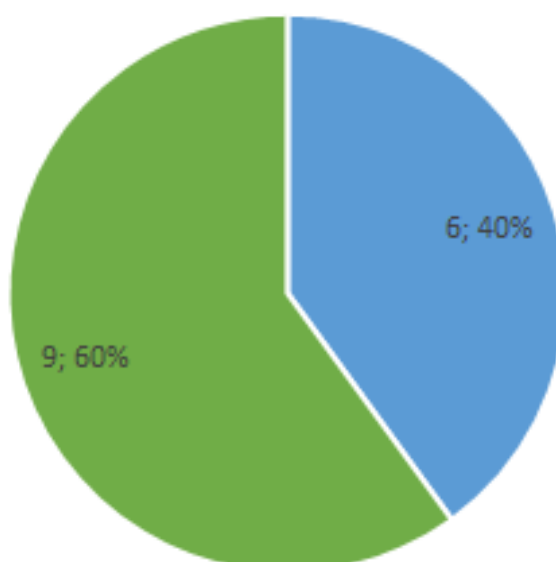

■ vôbec nesúhlasím ■ skôr nesúhlasím ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím ■ skôr súhlasím ■ úplne súhlasím

7. Dokážem povedať aspoň dva konkrétne príklady poukazujúce na nerovnosť v mocenských vzťahoch/Štruktúrach medzi sociálnymi skupinami (menšina/väčšina, ženy/muži a pod.).

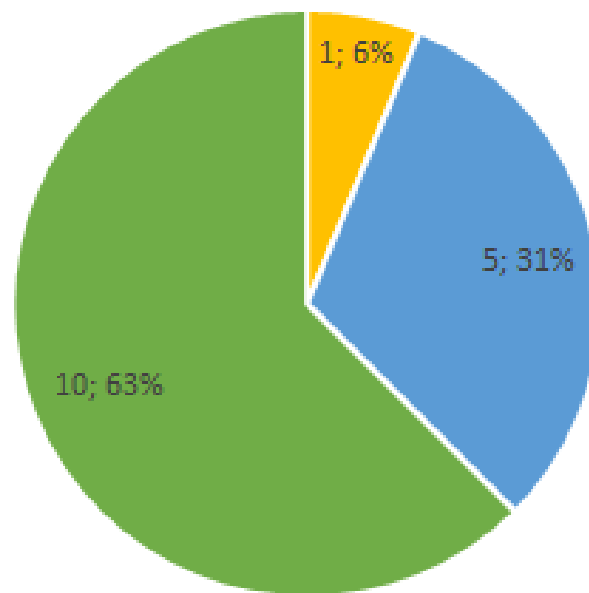

■ vôbec nesúhlasím ■ skôr nesúhlasím ■ mierne nesúhlasím
 ■ mierne súhlasím ■ skôr súhlasím ■ úplne súhlasím

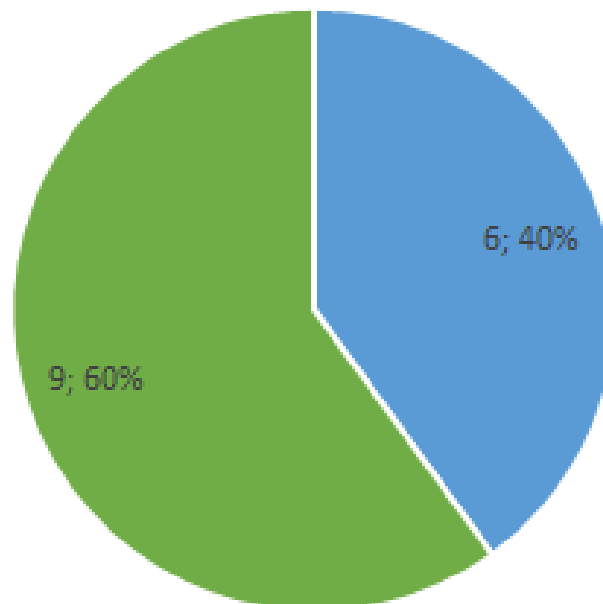

■ vôbec nesúhlasím ■ skôr nesúhlasím ■ mierne nesúhlasím
 ■ mierne súhlasím ■ skôr súhlasím ■ úplne súhlasím

8. Poznám rozdiel medzi rodom a pohlavím.

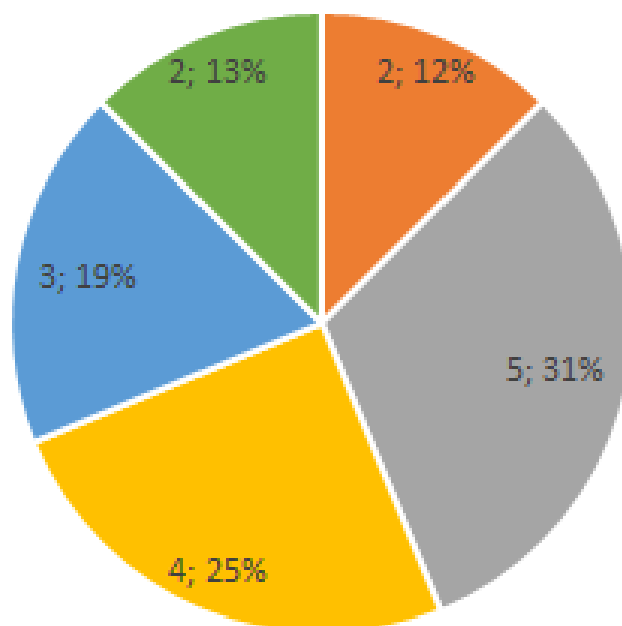

■ vôbec nesúhlasím ■ skôr nesúhlasím ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím ■ skôr súhlasím ■ úplne súhlasím

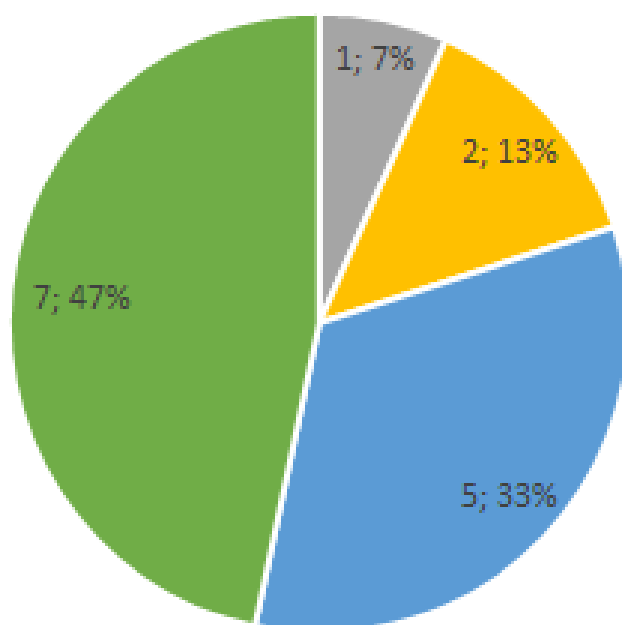

■ vôbec nesúhlasím ■ skôr nesúhlasím ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím ■ skôr súhlasím ■ úplne súhlasím

9. Viem, čo je to rámcovanie a čo to znamená rámcovať informáciu.

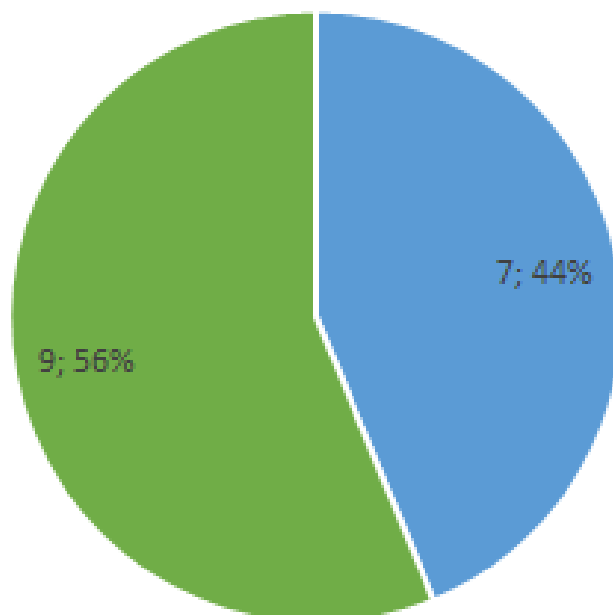

- vôbec nesúhlasím
- skôr nesúhlasím
- mierne nesúhlasím
- mierne súhlasím
- skôr súhlasím
- úplne súhlasím

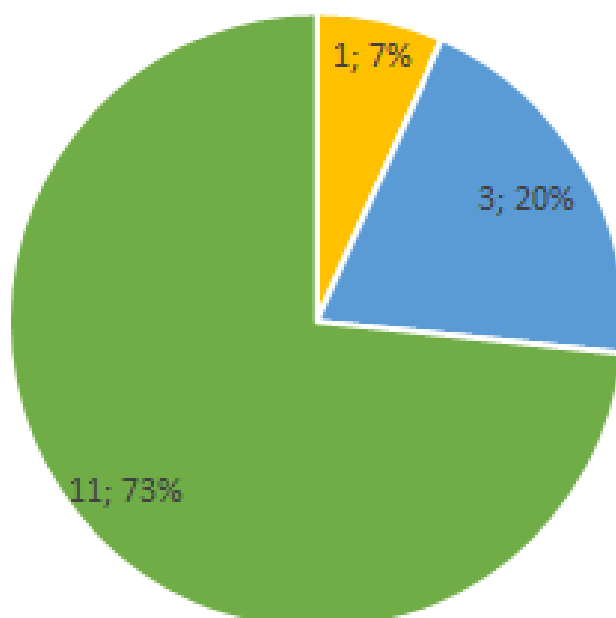

- vôbec nesúhlasím
- skôr nesúhlasím
- mierne nesúhlasím
- mierne súhlasím
- skôr súhlasím
- úplne súhlasím

10. Som si vedomá/vedomý faktu, že existujú ľudia / sociálne skupiny / spoločnosti / krajiny / kontinenty (marginalizované komunity, ľudia so znevýhodnením, menšiny), ktorých hlasy sú oproti tým, ktorí disponujú väčšou mocou, v mediálnych výstupoch zastúpené v menšej miere až vôbec.

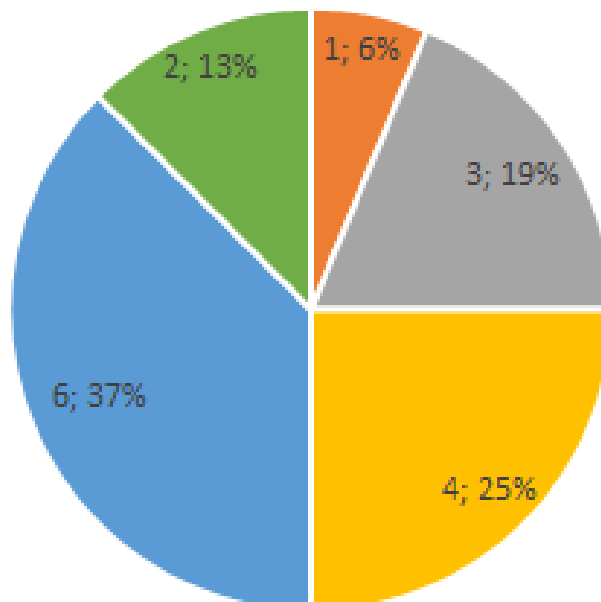

■ vôbec nesúhlasím
 ■ skôr nesúhlasím
 ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím
 ■ skôr súhlasím
 ■ úplne súhlasím

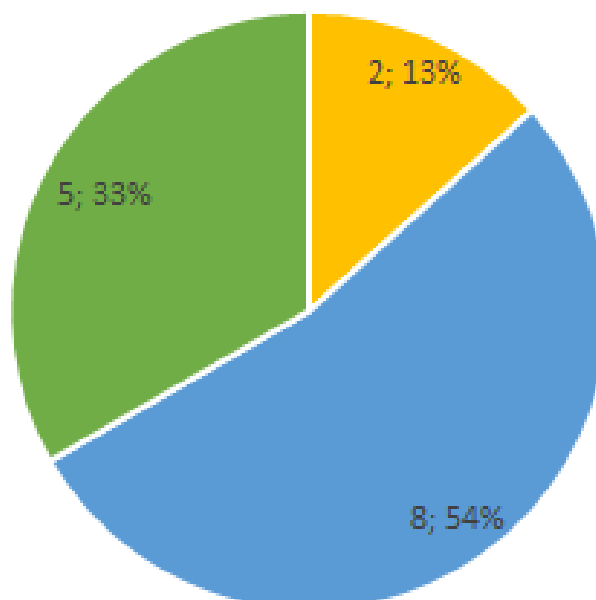

■ vôbec nesúhlasím
 ■ skôr nesúhlasím
 ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím
 ■ skôr súhlasím
 ■ úplne súhlasím

11. Zdroje informácií pre plánovaný výstup dokážem triediť podľa dôležitosti (vzhľadom k vytváranému obsahu a jeho komplexnosti) a dostupnosti/zložitosti ich zabezpečenia.

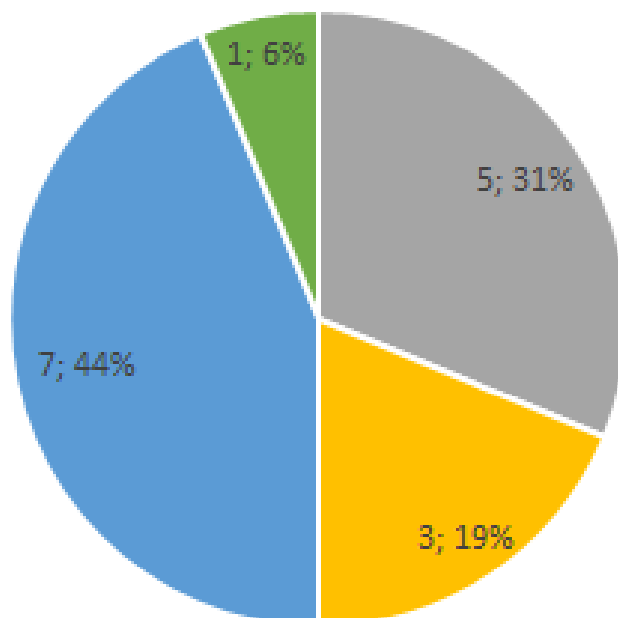

■ vôbec nesúhlasím
 ■ skôr nesúhlasím
 ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím
 ■ skôr súhlasím
 ■ úplne súhlasím

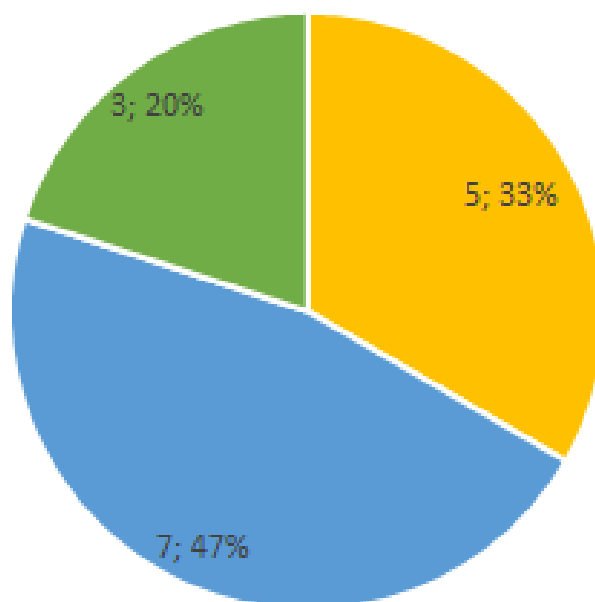

■ vôbec nesúhlasím
 ■ skôr nesúhlasím
 ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím
 ■ skôr súhlasím
 ■ úplne súhlasím

12. Dokážem rozoznávať medzi primárnou a sekundárnou rešeršou informácií pri príprave výstupu.

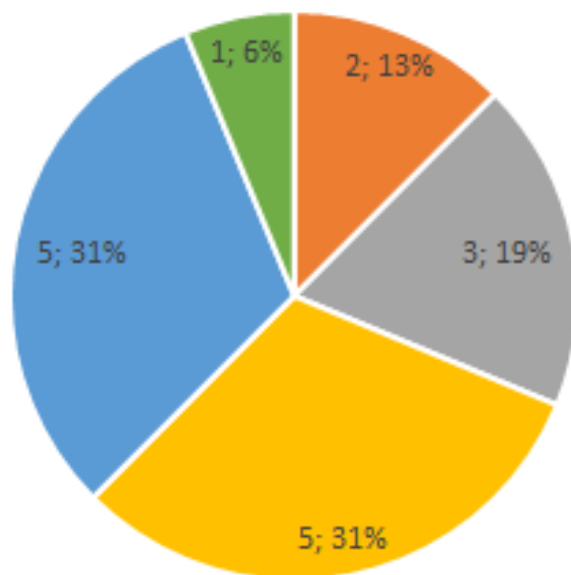

■ vôbec nesúhlasím ■ skôr nesúhlasím ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím ■ skôr súhlasím ■ úplne súhlasím

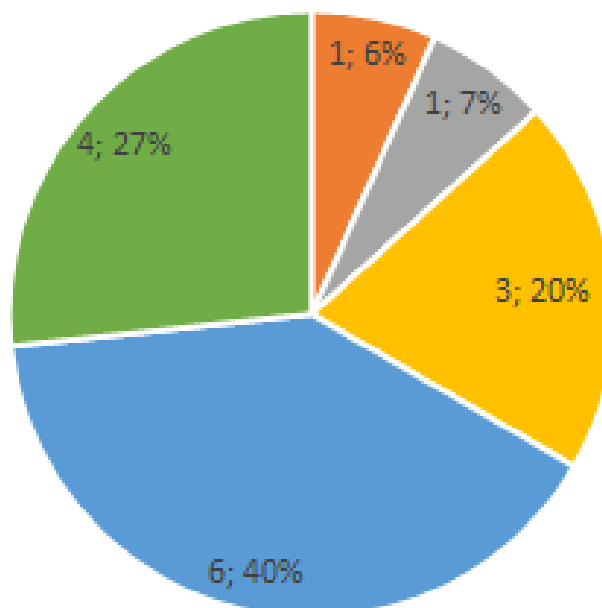

■ vôbec nesúhlasím ■ skôr nesúhlasím ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím ■ skôr súhlasím ■ úplne súhlasím

13. Dokážem pomenovať slabé stránky "veľkých" zdrojov (Štatistické úrady, ministerstvá, medzinárodné organizácie a i.).

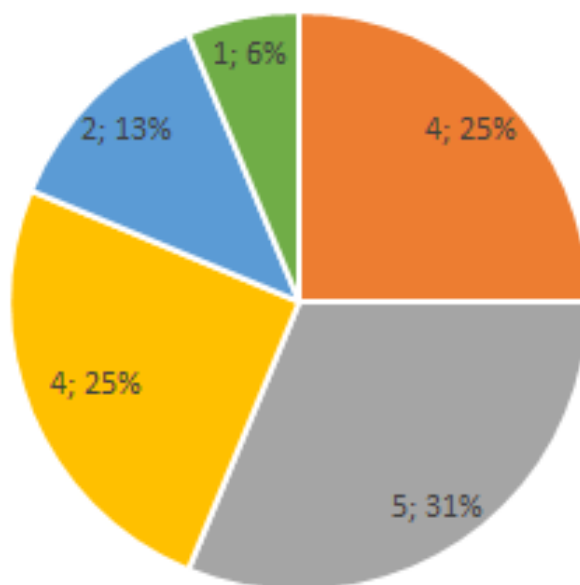

■ vôbec nesúhlasím
 ■ skôr nesúhlasím
 ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím
 ■ skôr súhlasím
 ■ úplne súhlasím

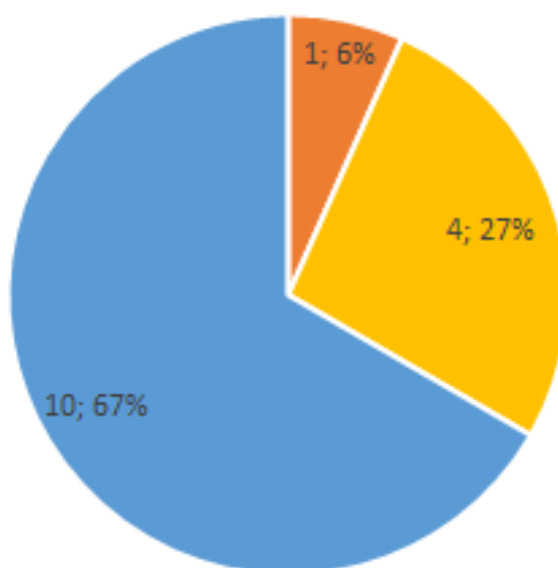

■ vôbec nesúhlasím
 ■ skôr nesúhlasím
 ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím
 ■ skôr súhlasím
 ■ úplne súhlasím

14. Dokážem pomenovať slabé stránky štatistických dát v kontexte prípravy výstupu.

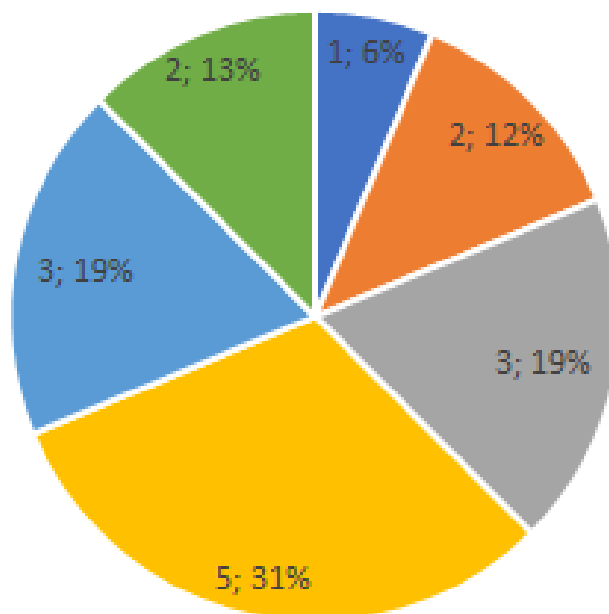

- vôbec nesúhlasím
- skôr nesúhlasím
- mierne nesúhlasím
- mierne súhlasím
- skôr súhlasím
- úplne súhlasím

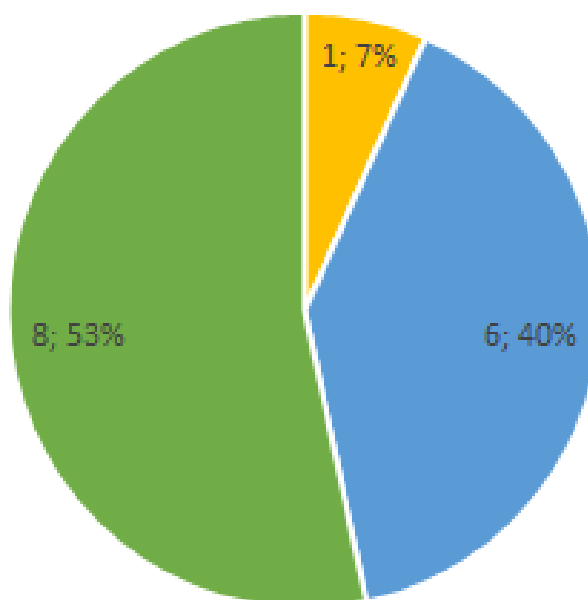

- vôbec nesúhlasím
- skôr nesúhlasím
- mierne nesúhlasím
- mierne súhlasím
- skôr súhlasím
- úplne súhlasím

15. Som si vedomý existencie dominantného diskurzu/diskurzov a viacerých menej vplyvných diskurzov.

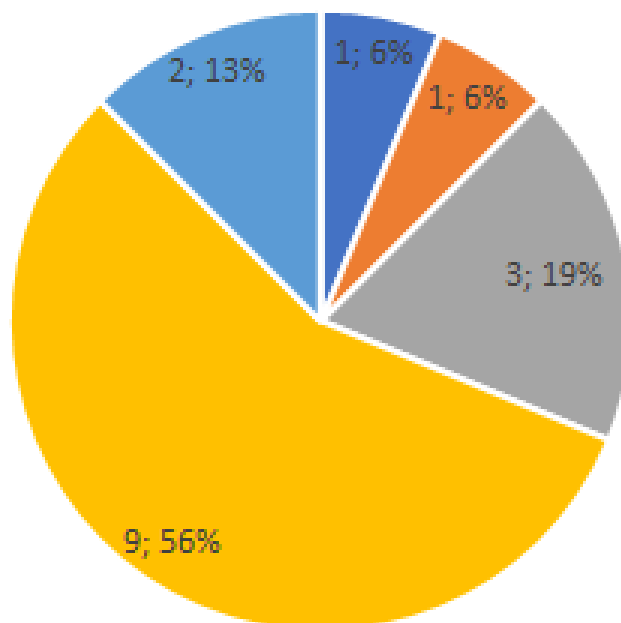

■ vôbec nesúhlasím
 ■ skôr nesúhlasím
 ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím
 ■ skôr súhlasím
 ■ úplne súhlasím

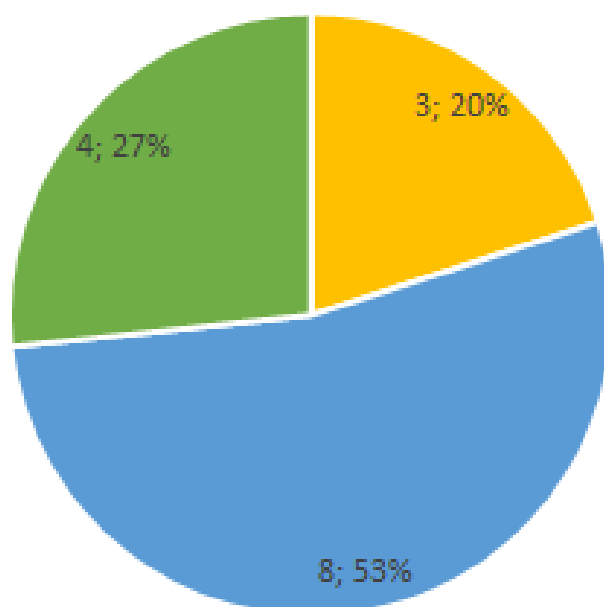

■ vôbec nesúhlasím
 ■ skôr nesúhlasím
 ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím
 ■ skôr súhlasím
 ■ úplne súhlasím

16. Dokážem identifikovať prepojenie medzi mierou rozvoja a migráciou.

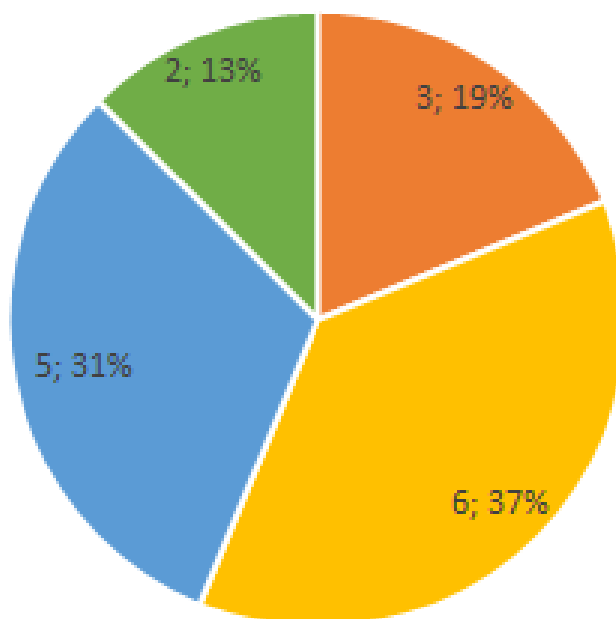

- vôbec nesúhlasím
- skôr nesúhlasím
- mierne nesúhlasím
- mierne súhlasím
- skôr súhlasím
- úplne súhlasím

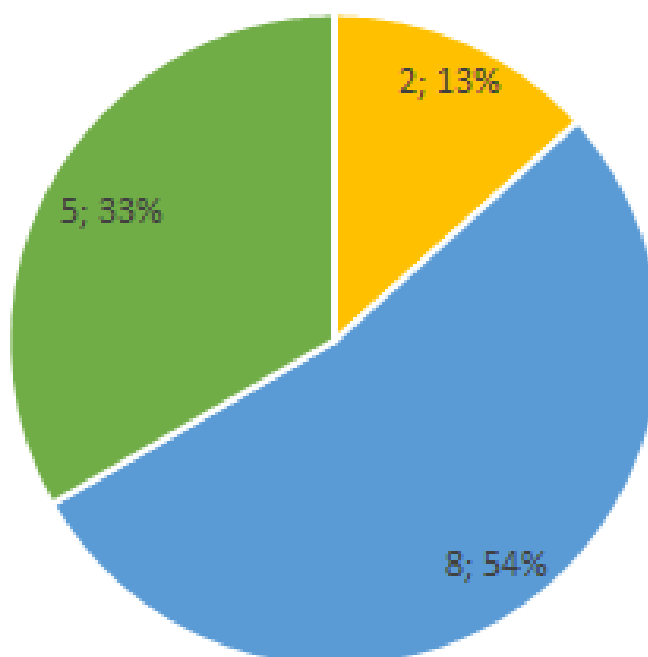

- vôbec nesúhlasím
- skôr nesúhlasím
- mierne nesúhlasím
- mierne súhlasím
- skôr súhlasím
- úplne súhlasím

17. Dokážem identifikovať mýty spojené s migráciou a nájsť dostatok faktov k ich vyvráteniu.

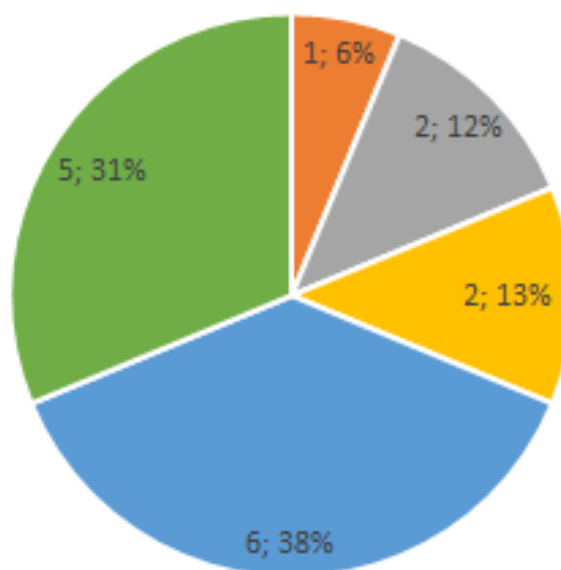

■ vôbec nesúhlasím
 ■ skôr nesúhlasím
 ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím
 ■ skôr súhlasím
 ■ úplne súhlasím

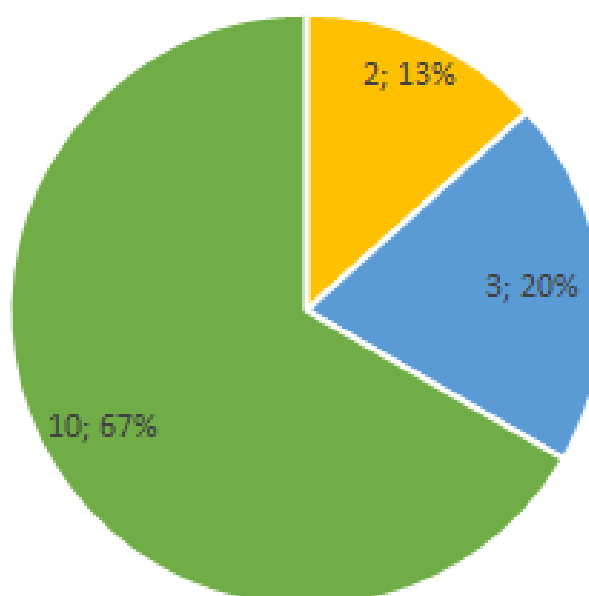

■ vôbec nesúhlasím
 ■ skôr nesúhlasím
 ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím
 ■ skôr súhlasím
 ■ úplne súhlasím

18. Uvedomujem si existenciu globálnych prepojení a potrebu ich zahrnutia – potrebu globálneho náhľadu – do mediálnych výstupov.

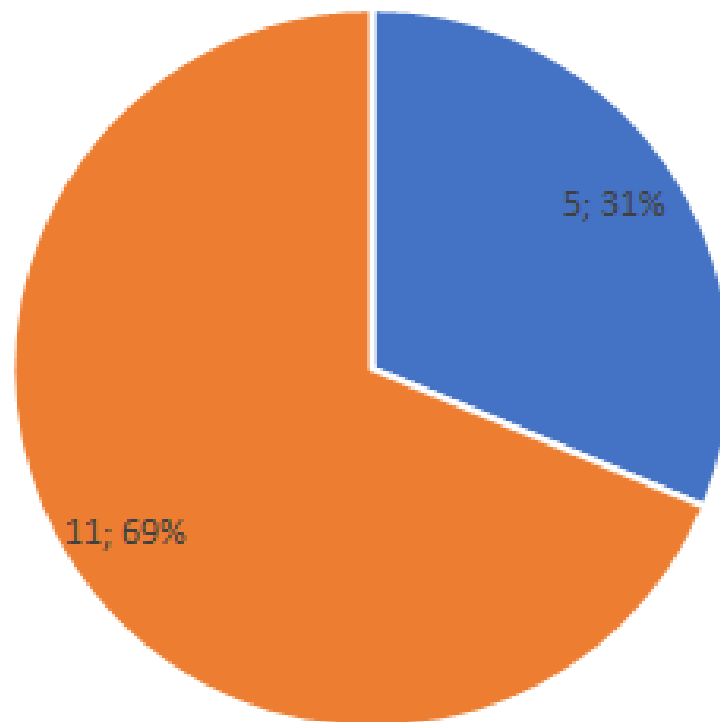

■ vôbec nesúhlasím ■ skôr nesúhlasím ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím ■ skôr súhlasím ■ úplne súhlasím

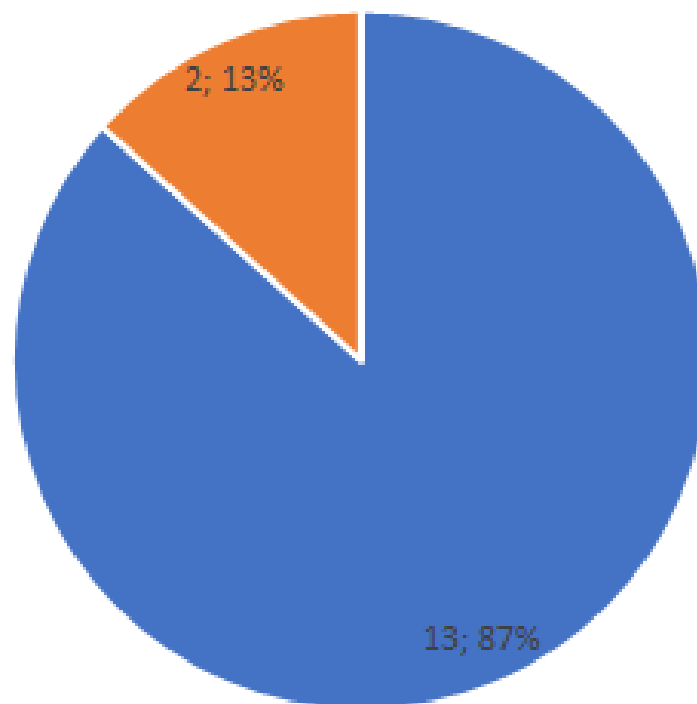

■ vôbec nesúhlasím ■ skôr nesúhlasím ■ mierne nesúhlasím
■ mierne súhlasím ■ skôr súhlasím ■ úplne súhlasím

19. Viete, kto je fixer?

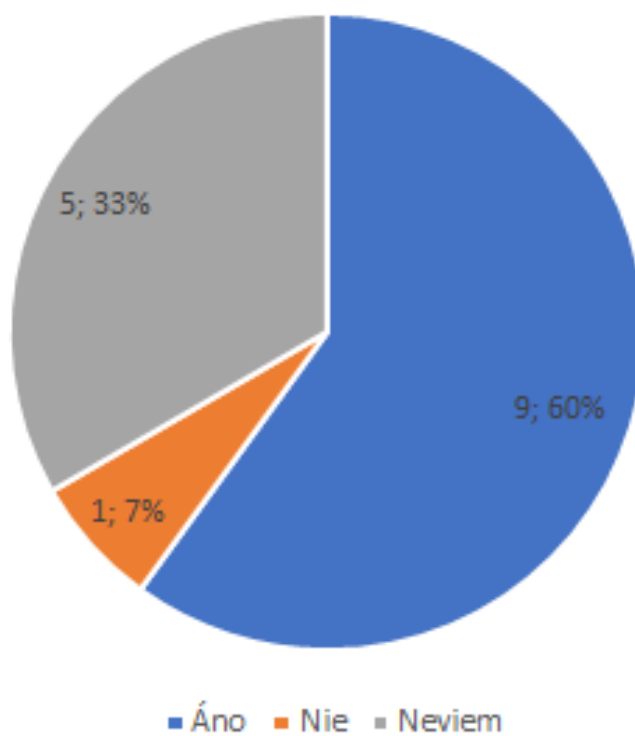
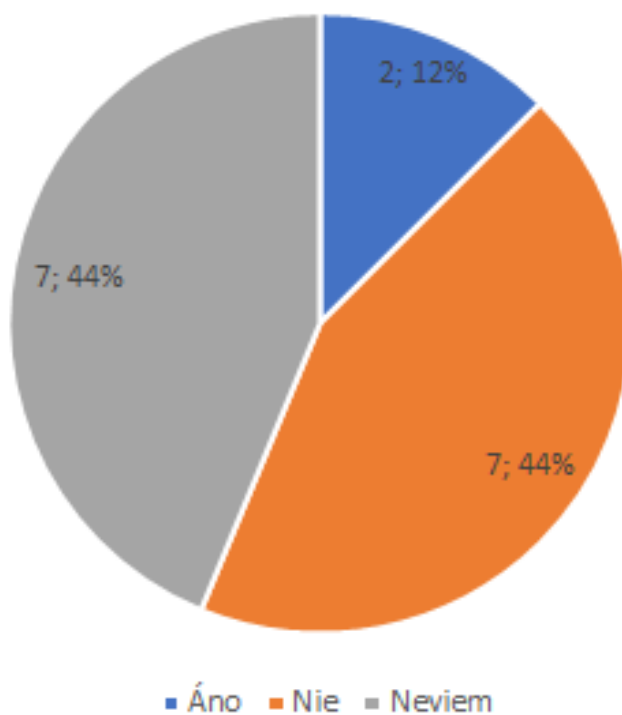

■ Viem ■ Neviem

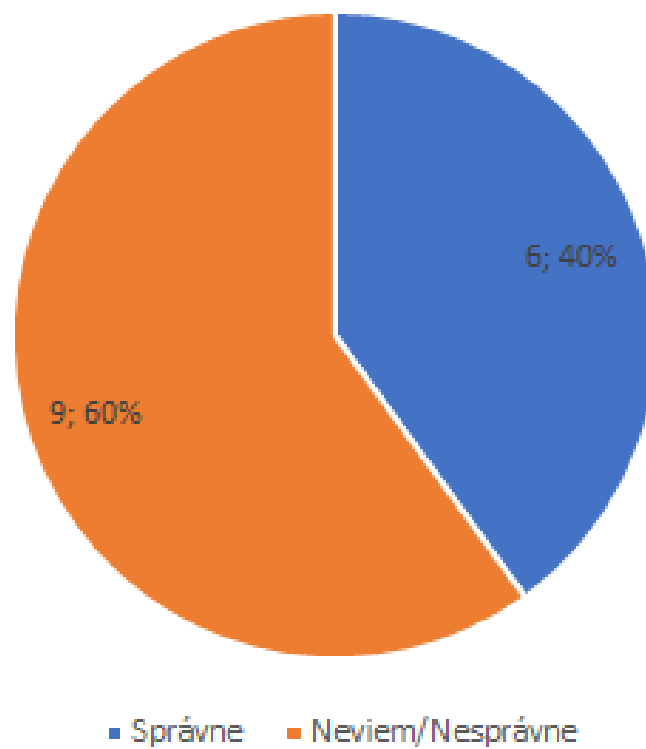
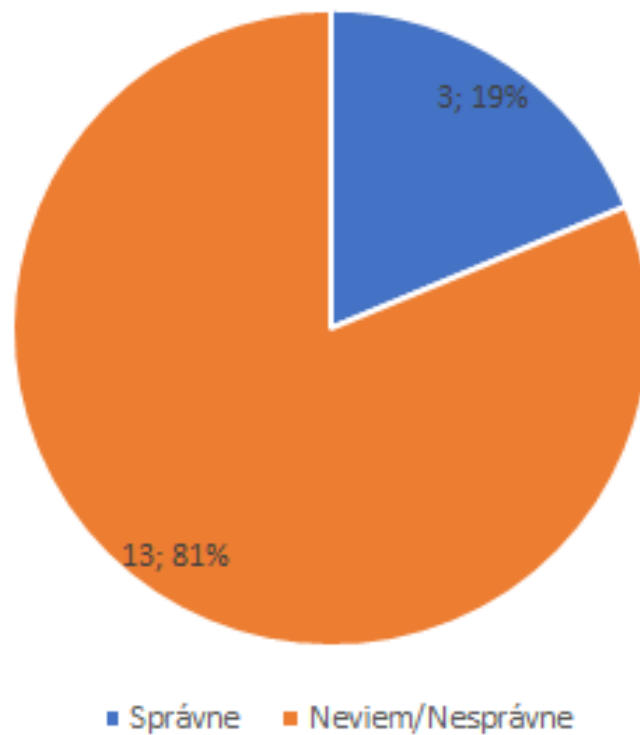

■ Viem ■ Neviem

20. Máte predstavu, čo sú to Ciele udržateľného rozvoja či Agenda 2030?

21. Viete, pod akou značkou poskytuje Slovensko humanitárnu pomoc a rozvojovú spoluprácu? (otvorená otázka)

B. KVALITATÍVNA ČASŤ

V predchádzajúcej časti sme porovnávali zmenu postojov a poznatkov študentov, pričom sme vychádzali z ich samohodnotenia. V tejto časti evaluačnej správy sa zameriame na porovnanie postojov a poznatkov študentov pred a po absolvovaní kurzu, pričom porovnávať budeme otvorené otázky, na ktoré študenti mali odpovedať vlastnými slovami.

Stručné závery:

- Pri otázke o predstavách o Afrike je vidno posun vo vnímaní tohto kontinentu. Kým pred absolvovaním kurzu si väčšina študentov a študentiek spájala Afriku s chudobou a hladom, po absolvovaní kurzu sa objavovali odpovede upozorňujúce na rozmanitosť tohto kontinentu vo viacerých ohľadoch.
- Pri otázke o tom, aké zábery by študenti v teréne neurobili, sa pred kurzom objavovali odpovede týkajúce sa snahy nezavádzať, resp. zachytiť všetko, čo zákon dovoľuje (a prípadne potom prehodnotiť zverejnenie daného záberu). Po absolvovaní kurzu upozorňovala výrazná väčšina študentov na nevhodnosť zachytávať malé nahé deti, čo implikuje vyšší dôraz na etiku a zohľadňovania ľudskej dôstojnosti pri zobrazovaní.
- Z výpovedí pred a po absolvovaní kurzu vyplýva, že väčšina študentov bola už pred kurzom schopná popísať, ako spolu súvisia klimatická zmena a migrácia.
- Naopak, pri popísaní vzťahu medzi klimatickou zmenou a udržateľným rozvojom väčšina študentov tento vzťah neopísala celkom presne a bolo badateľné tápanie v tom, čo s tým má udržateľný rozvoj. Po absolvovaní kurzu nejednoznačnosť väčšiny odpovedí pretrvávala a vnímame tam priestor na úpravu kurikula.
- Výrazný posun je badať pri asociáciách s pojmom migrácia. Už pred kurzom si veľká väčšina študentov spájala termín s príčinami migrácie (zlé podmienky, túžba po lepšom živote) a prevládala skôr utečenecká dimenzia. Po absolvovaní kurzu asociácie s príčinami migrácie naďalej pretrvávajú a nárast je jednoznačne vidieť v asociovaní si migrácie s inými typmi než utečeneckou – napríklad pracovnou, za rodinou, rozlišovanie emigrácie–imigrácie či nútenej–dobrovoľnej migrácie.
- Pojem menšina pred kurzom väčšina študentov vnímala cez ich marginalizovanejšie postavenie oproti väčšine, špecifikáciu a čo do počtu menšie množstvo ľudí, než je väčšina. Toto vnímanie sa po kurze viac–menej nemenilo. Aj keď sa pridalo uvedomenie, že v niektorých prípadoch môže byť menšinou aj kvantitatívne väčšia skupina, ktorá však v rámci spoločnosti disponuje menšou mierou moci.

Podrobnejšie závery:

Kvalitatívna časť zisťujúca vnímanie študentov začala otázkou o **asociáciách s Afrikou**. V tejto otázke študentky a študenti pred kurzom ako najčastejšie odpovede uvádzali asociácie s chudobou, hladom, humanitárnymi organizáciami a rozvojovou spoluprácou. Veľmi častou asociáciou tiež bola rozmanitá príroda a nerastné bohatstvo, migrácia či šport.

Dôležité je tiež podotknúť, že časť študentov sa už pred absolvovaním kurzu vyjadrovala o Afrike ako o rozmanitom kontinente a reflektovala aj nerovnosti medzi krajinami Afriky.

*„Je to kontinent, ktorý spája veľa národností a kultúr.“;
„ekonomické rozdiely medzi jednotlivými krajinami“*

Po absolvovaní kurzu sa toto vnímanie jednoznačne zosilňuje a študenti ho dovysvetľujú. Veľmi silne zastúpenou naďalej zostáva asociácia rozmanitosti prírody a kultúry. Chudoba je taktiež zastúpená, zároveň však študenti kriticky reflektujú, že ide o časť celkového obrazu Afriky.

Zaujímavosťou tiež je, že študenti po absolvovaní kurzu mali potrebu svoje predstavy dovysvetľovať – nepísali tak len samotné asociácie, ale vyjadrovali sa v oveľa širších odpovediach, kde častokrát sami zhodnotili posun svojho vnímania.

„Kým pred kurzom to boli väčšinu stereotypné predstavy ako chudoba, hlad, choroby, horúce počasie či polonahé africké deti, dnes aj vďaka kurzu viem, že kým tieto predstavy do určitej miery platia, nevystihujú Afriku v jej celku a v podstate. Dnes si predstavím Afriku s obrovskými sociálnymi priepasťami, s priepasťou medzi chudobnými a bohatými. Predstavím si, že kým v mnohých afrických krajinách je ohromná chudoba, v iných si ľudia žijú nadštandardne. Predstavím si Afriku s najrozvinutejším mobilným bankovníctvom, o ktorom som predtým nepočula. Ale predstavím si napríklad aj charitatívne organizácie a známe osobnosti, ktoré sa chudobným Afričanom snažia pomôcť, no často nesprávnym spôsobom.“

„To, čo väčšinou svet vníma ako Afriku sú len turistické pútače – savany, domorodci, cválajúce žirafy. Lenže Afrika je oveľa viac, sú tam univerzity, moderné veľkomestá, kaviarne... To je akoby celý svet videl Slovensko len ako ľudí vo farebných krojoch v drevených chalúpkach.“

Pri otázke na to, **fotografovaniu koho či čoho by sa študenti v teréne vyhli**, sa najčastejšia odpoveď pred absolvovaním kurzu týkala podmienky nezavádzať verejnosť. Druhá najčastejšia odpoveď bola skôr pragmatická – ak by to dovoľovali zákony, zachytili by študenti všetko.

*„Vyhla by som sa fotografovaniu vecí, javov, situácií, ktoré by klamlivo opisovali spoločnosť v danej krajine. Pre „skvelý“ titulok by som sa určite nesnažila vyrobiť senzácie z niečoho, čo by
v realite bolo úplne iné. Nezveličovala by som a nevytvárila skreslený dojem vzhľadom na celú krajinu.“*

„Ničomu (ak to neporušuje právne predpisy napríklad právo na súkromie) – chcela by som poskytnúť svetu reálny pohľad. Akoby cez objektív dokázali nahliadnuť tak do necenzurovanej reality.“

Podobne ako pri asociáciách s Afrikou, aj tu študenti po absolvovaní kurzu ponúkali o čosi rozšírenejšie odpovede s odkazom na to, čo sa na hodinách naučili. Zatiaľ čo nefotografovať deti spomenula na začiatku kurzu len menšina študentov, táto odpoveď najviac vzrástla po kurze a stala sa najzastúpenejšou. Súvisí to s príkladmi, kedy sme dávali do kontrastu ochotu zobrazovať deti na globálnom Juhu aj v situáciách, v akých by sme deti v Európe nikdy nezobrazovali.

„Ak by som bola v krajine globálneho Juhu, vyhla by som sa fotkám malého, nahého vychudnutého černoška. Ako sme si na jednej hodine hovorili – nezverejňujeme nahé foto iných detí, prečo by deti z Afriky mali byť výnimkou?“

Študenti boli dopytovaní aj na to, aby popísali vzťah medzi **migráciou a klimatickou zmenou**. Z výpovedí pred a po absolvovaní kurzu vyplýva, že väčšina študentov bola už pred kurzom schopná popísať, ako tieto dva javy spolu môžu súvisieť. Pred kurzom sa o tom niektorí vyjadrovali skôr opatrne, prípadne sa nad tým zamýšľali prvýkrát, no vzťah dokázali sami odvodiť. Niektorí študenti napríklad už poznali pojem klimatický utečenec.

„Konkrétny vzťah medzi týmito dvoma slovnými spojeniami vidím v tom, že klimatická zmena spôsobuje rôzne prírodné katastrofy, ktoré nútia obyvateľov postihnutých miest odísť a migrovať po svete, aby našli miesto, kde sa nemusia báť aj o vlastný život.“

Po absolvovaní kurzu bol vzťah popísaný o čosi konkrétnejšie a „sebaistejšie“.

„Klimatická kríza aj migrácia sú navzájom prepojené, idú ruka v ruke. Pokiaľ bude naďalej dochádzať ku globálnemu otepľovaniu, milióny ľudí bude nútených opustiť svoje obydlie a presťahovať sa do krajín, v ktorých budú mať lepšie podmienky na život.“

Kým vzťah medzi klimatickou zmenou a migráciou väčšina študentov zvládla popísať v dostatočnej miere už pred kurzom, študenti mali oveľa väčší problém uchopiť **vzťah klimatickej zmeny a udržateľného rozvoja**. Udržateľný rozvoj mnohí skôr chápali iba ako rozvoj (v zmysle rozvojovej spolupráce a ako čohosi, čo sa týka primárne krajín globálneho Juhu), z čoho následne vyplývali pomerne mätkúce odpovede, aj keď sa študenti snažili uvažovať dobrým smerom. Časť študentov vzťah popísala správne, i keď nezachádzala do detailov, a preto sa nedalo určiť, v akej miere mu pred kurzom rozumeli.

„Tento vzťah je na veľmi tenkom ľade. Zatiaľ čo je nutné prispievať do rozvoja a uspokojiť tak požiadavky verejnosti, je nutné udržať našu planétu zdravú. Treba rešpektovať mnohé veci spojené s klímou. Chrániť našu planétu, neplytvať prírodnými zdrojmi, inovovať prostriedky, ktoré vo veľkom

znečisťujú planétu (skleníkový efekt) a nahrádzať ich takými, ktoré zabránia zhoršovaniu životného prostredia. Treba zmýšľať viac pro-klimaticky, lebo inak prichádza k nadmernému topeniu ľadovcov, zaplaveniu Komárna, k strate 4 ročných období. Na druhej strane celosvetový rozvoj je nutný a prirodzený. Je nutný k udržaniu stabilného života vo svete, ktorý sa každodenne modernizuje.“

„ak sa nám podarí dosiahnuť udržateľný rozvoj, môžeme tým spomaliť klimatickú zmenu, napr. ak budeme využívať viac obnoviteľné zdroje energie.“

Po absolvovaní kurzu pritom posun nie je výrazne badateľný. Časť študentov opäť uchopila tento vzťah správne a spomínala zastavenie zmeny klímy ako jeden z cieľov udržateľného rozvoja. Stále sa však opakovali i odpovede, v ktorých vzťah nebol uchopený celkom správne, príp. bol popísaný individualisticky, uchopený cez migráciu alebo cez nárazovosť verzus postupnosť riešenia klimatickej zmeny.

„Udržateľný rozvoj je nevyhnutný k spomaleniu klimatickej zmeny. Ak nezmeníme spôsob nášho správania sa, procesy výroby a neprejdeme na zelenú a udržateľnú ekonomiku, klimatickú zmenu nezastavíme.“

„Myslím si, že tento vzťah je veľmi úzky. Žiť udržateľne znamená, že človek si uvedomuje (a vidí) následky klimatickej zmeny. Chce aj svojou troškou dopomôcť k zlepšeniu súčasnej klimatickej situácie a nie je mu to ľahostajné.“

„Kvôli klimatickým zmenám ľudia migrujú. Ak by sa klimatická zmena nejako umiernila, ľudia by menej migrovali a tak by sa naplnili i ciele udržateľného rozvoja.“

„Klímu nemožno obnoviť či stabilizovať, zlepšiť rýchlo, nárazovo. Treba mať dobrý a dlhodobý plán udržateľného rozvoja a zmien, ktoré budú nápomocné.“

Pozoruhodnou je otázka, v ktorej sme sa pýtali na **asociácie s pojmom migrácia**. Najčastejšie zmieňovanými asociáciami boli tie, ktoré by sme mohli súhrnne nazvať príčinami migrácie. Študenti písali o *vojne a náboženských konfliktoch, strachu, chudobe a hlade či o politickej nestabilite*, ktoré spôsobili túžbu *ísť za lepším životom*. Pred kurzom si zároveň väčšina študentov spájala migráciu s *utečencami, utečeneckými tábormi, prevádzacstvom a krajinami Afriky a Blízkeho východu, resp. príchodom do Európy* (jeden študent uviedol explicitne *Maďarsko*). Objavila sa však aj zmienka o prírodných katastrofách, pracovnej migrácii či nelegálnej migrácii alebo o historickej migrácii, ktorá nastala po 2. svetovej vojne.

Posun po absolvovaní kurzu je jednoznačne vidieť v rozšírení predstavivosti o ďalšie typy migrácie – zatiaľ čo *pracovná migrácia* bola predtým zmienená raz, teraz už sa o nej zmienilo 5 študentov. Podobný nárast je vidieť aj pri migrácii kvôli prírodným katastrofám. Niektorí študenti tiež rozlišovali *imigráciu* a *emigráciu/odliv mozgov, nútenú a dobrovoľnú migráciu* či *migráciu za rodinou* – tieto typy migrácie si predtým študenti pri termíne migrácia nevybavovali.

Podobne novými asociáciami boli tiež termíny ako *vzdelanie, menšiny* či *ženy a deti*. Zároveň je nutné dodať, že pred i po absolvovaní kurzu mnohí študenti vyjadrovali svoje asociácie skôr abstraktnejšími pojmami ako *pohyb, posun, zmena, dlhá cesta* či *nový život*.

V poslednej otázke sa lektori kurzu pýtali na **charakteristiku menšín**. V tejto otázke je vidieť určitý posun vo vybraných aspektoch, vo všeobecnosti sa však dá tvrdiť, že posun nenastal. Pred absolvovaním kurzu drvivá väčšina študentov označila za menšinu skupinu, ktorá má v spoločnosti slabšie postavenie oproti väčšine a ktorá sa oproti väčšine líši nejakými špecifikami (jazykom, kultúrou, farbou pokožky, národnosťou, sexuálnou orientáciou apod.). Menší počet študentov potom ako definičný znak zaznačilo malé množstvo týchto príslušníkov.

„Menšina je podľa mňa skupina ľudí, ktorá je znevýhodnená oproti majorite ľudí. Buď je znevýhodnená ekonomicky, ale aj spoločensky či rasovo. Menšina sa vyznačuje menším zastúpením vo vláde, všeobecným povedomím, ktoré je zväčša negatívne a buď sociálnymi alebo ekonomickými problémami.“

„určitá skupina ľudí, ktorí zdieľajú rovnaké znaky, pôvod tvoria menšie percento obyvateľstva v danej krajine. – menšina môže byť etnického pôvodu, náboženského, rasového alebo sexuálneho (orientácie)...“

Pred absolvovaním kurzu sa tiež objavili názory o tom, že menšina má v niečom „lepšie“ práva a je zvýhodnená oproti väčšine, prípadne, že sa menšina nechce integrovať do spoločnosti. Po absolvovaní kurzu zostalo rozloženie najzastúpenejších odpovedí viac–menej rovnaké (nerovnaké postavenie, špecifikácia a menší počet), no predchádzajúce tvrdenia o zvýhodnení či odmietaní integrovať sa, sa nevykytli.

„menšina môže mať napríklad aj čo do počtu prevahu, avšak v rámci svojho postavenia môže byť menšinou – napr. ženy – sú v rámci svojho postavenia v spoločnosti menšinou (muži majú väčšiu moc, vyššie príjmy, atď..) rovnako je menšina napríklad skupina obyvateľstva, kt. je voči väčšine znevýhodnená – napríklad prístupom ku vzdelaniu, k práci,.. poznáme aj národnostné menšiny, na Slovensku napríklad Maďari alebo Rusíni, ktorí síce žijú na území Slovenska, ale v porovnaní s národnosťou ostatných obyvateľov sú menšinou“

II. ČASŤ: HODNOTENIE KURZU

V tejto časti evaluačnej správy sa zameriame na hodnotenie kurzu absolventmi i vyučujúcimi.

A. HODNOTENIE KURZU ABSOLVENTMI

V záverečnom dotazníku sme študentom položili niekoľko otvorených otázok, prostredníctvom ktorých sme chceli bližšie spoznať ich dojmy z absolvovaného predmetu. Ich formuláciou sme sa snažili dopracovať k čo možno najširšiemu spektru jednotlivých častí kurzu, aby študentky a študenti mohli jasne definovať silné i slabé stránky kurzu.

Stručné závery:

- Najčastejším dôvodom, prečo si kurz študent/ka zapísal/a, bolo potreba porozumieť globálnym témam a spôsobu, ako ich vhodne pokrývať.
- Najčastejšie deklarovanou vnútornou zmenou bolo presnejšie nahliadanie na svet a uvedomenie si existencie mnohých ďalších perspektív a premenných, ktoré je treba reflektovať.
- Pre novinársku prácu sú podľa väčšiny študentov potrebné kvalitná a hĺbková rešerš témy, zahrnutie všetkých aktérov do príbehu, poskytovať publiku kontext a byť empatický (hoci k empatii ako takej v kurze explicitne nenabádame).
- Schopnosť hĺbkovej rešerše nadobudnutú na kurze študenti označili ako najčastejšiu odpoveď na to, čo využijú v budúcnosti.
- Jednoznačne najoceňovanejšou súčasťou kurzu boli webináre so zahraničnými hosťami.
- Názory na to, čo bolo na kurze najťažšie, sa veľmi rôznili – napr. 3. povinné zadanie, príliš veľa preberanej látky a (ne)schopnosť plniť úlohy načas či požadovaná úroveň anglického jazyka.
- Najviac názorov v otázke hodnotenia metód kurzov smerovalo k pozitívne hodnotenej skutočnosti, že kurz ponúka naraz niekoľko metód a nestojí iba na jednej. Objavili sa požiadavky zmenšiť množstvo preberaného učiva v moduloch a navýšiť množstvo online výučby.
- Na samotných vyučujúcich si študenti najviac chválili rýchlu a kvalitnú spätnú väzbu, ich schopnosť študentov motivovať a ich odbornosť.
- Webináre študenti opakovane hodnotili ako jednu z najprínosnejších častí kurzu. Vyzdvihovali najmä pestrosť tém či možnosť práce v cudzom jazyku. Študenti upozorňovali na časté prekročenie dĺžky webinárov.
- Väčšina študentov k zmenám v kurze nemala pripomienky a odporúčala zachovať webináre a povinné i nepovinné zadania. Počty webinárov by niektorí študenti radi navýšili oproti modulovej výučbe.

Podrobné závery:

Čo sa týka **motivácie** študentov a študentiek zapísať si predmet Globálna rozvojová žurnalistika, najčastejšie opakujúcim sa motívom bolo jednoznačne prehĺbiť svoje vedomosti o globálnych a rozvojových témach. Časť absolventov tento motív ďalej nešpecifikovala, niektorí vymenovávali aj konkrétne témy, ktoré chceli v kurze prebrať (spomínali migráciu, udržateľný rozvoj, klimatickú zmenu či rodovú rovnosť). Druhým najčastejším typom odpovede bol metodologický motív – študenti chceli okrem porozumenia téme vedieť aj to, akým spôsobom ju vhodne pokrývať.

„Moja hlavná motivácia bola naučiť sa lepšie tvoriť novinárske prejavy o rozvojových témach a o nich samotných sa dozvedieť aj čosi viac.“

„Chcela som sa dozvedieť viac o témach ako migrácia, rodová rovnosť či klimatická kríza, čo sa naplnilo. Takisto nemám v ničom podobnom zatiaľ skúsenosti, čiže som chcela nadobudnúť vedomosti ako o týchto témach písať.“

S metodológiou súvisí aj ďalší, menej zastúpený a viac konkretizovaný motív o porozumení rozdielom medzi globálnou a rozvojovou žurnalistikou. Dvaja študenti deklarovali, že na začiatku nemali žiadne očakávania. Z jednej odpovede vyplynul osobnostný motív – kurz vyzeral byť náročný a absolvovať ho znamenalo výstup z komfortnej zóny.

„Bola to výzva, ktorú som si dala. Môj výstup zo zóny komfortu a túžba naučiť sa niečo o novej oblasti (pre mňa).“

Študentov sme sa pýtali aj na to, **čo sa u nich samotných zmenilo po absolvovaní kurzu**. Najskloňovanejšou odpoveďou bol zmenený náhľad na svet, zlepšené kritické myslenie a porozumenie mnohým preberaným témam. Svet je podľa slov študentov nutné uchopiť tak, že uznáme existenciu iných perspektív a budeme sa aktívne pokúšať vnímať ich. Mnohí študenti v tejto súvislosti spomínali aj zistenie, že oni sami mali v niektorých oblastiach predsudky a kurz im pomohol objaviť ich.

„...naučila som sa viac kriticky myslieť, zamýšľať sa, či sa na danú tému nepozerám len cez svoju optiku a pripúšťať si iné názory, ktoré by môj pohľad na vec mohli zmeniť.“

„...že som bohužiaľ aj ja sama bola niekedy plná zbytočných predsudkov a že som sa o mnohých témach nesnažila hľadať viac, to som aj zmenilo – k lepšiemu.“

Ďalšou viac zastúpenou výpoveďou bolo zlepšenie porozumenia globálnym témam – študenti spomínali osvojenie nových poznatkov v téme migrácie, v novej terminológii či v chápaní rozdielu medzi globálnou a zahraničnou žurnalistikou. Jedna výpoveď spočívala v uvedomení si potreby dávať hlas slabším a v zlepšení úrovne anglického jazyka.

V otázke smerujúcej k tomu, **čo nové sa študenti naučili z hľadiska novinárskej práce**, bolo najčastejšou výpoveďou zistenie, že pre novinársku prácu je nutné ponúkať publiku kvalitný obsah, ktorý podľa výpovedí niektorých študentov dosiahneme kvalitnou a hĺbkovou rešeršou témy, zahrnutím všetkých aktérov príbehu, vkladáním informácií do kontextu a potrebná je i dávka empatie.

„hĺbkovo rešeršovať, hľadať informácie z rôznych zdrojov a následne ich prepájať a ukladať do kontextu“

„Spoločnosť sa rada drží svojho komfortu a predsudkov, preto by sme im my, novinári, mali vždy poskytnúť aj iné stránky či tzv. "background."“

„Zistila som, že predtým, ako sa pustím do písania nejakého článku sa treba vžiť do kože skupiny ľudí, o ktorej píšem (t.j. menšiny, migranti či utečenci) a nehľadať vždy len to zlé ale poukázať aj na rôzne iné faktory a otázky“

Ďalšia častá reakcia môže súvisieť s tzv. „intelektuálnou pokorou“ – viacerí študenti odpovedali, že je nutné sa v globálnych témach ďalej vzdelávať a ďalej pracovať na svojom kritickom myslení. Študenti spomínali uvedomenie si vlastnej pozície, ktorá na ich novinársky obsah vplýva.

„Ohľadom mojej novinárskej práce som sa naučila, že mám ešte čo zlepšovať a že som skôr typ človeka, ktorý berie vážne témy s rešpektom. Aj to, že sa ľahko nechám ovplyvňovať názorom druhých a nejdem za pravdou. Dúfam, že teraz za ňou pôjdem a neuspokojím sa len s názorom alebo výrokom niekoho iného.“

„– sama podlieham určitým stereotypom, vychádzam z určitého diskurzu a nemusí byť objektívne najsprávnejší“

Vyššie spomínaná potreba hĺbkovej rešerše je niečo, čo študenti najviac vyzdvihli aj pri otázke, **čo z osvojených vedomostí určite využijú v budúcnosti**. Študenti skloňovali zvýšenú schopnosť pracovať so zdrojmi, overovať si informácie, podkladať argumenty faktmi a tiež dôkladného výberu respondentov a tém. Spomenuté bolo aj využitie novo nadobudnutej terminológie o menšinách či využitie fixera, ak sa niekedy študentovi/te podarí vycestovať.

Jednoznačne **najoceňovanejšou súčasťou kurzu** boli webináre so zahraničnými hosťami, pričom dôraz kladli študenti najmä na to, že hostia boli odborníkmi na svoju tému a pochádzali z praxe. Pozitívum videli aj v precvičení si anglického jazyka.

„Najcennejšie boli pre mňa cudzojazyčné webináre, ktoré nielen precvičili moju angličtinu, ale aj dali jasnejší pohľad na situáciu.“

„webináre s maďarským reportérom (neviem si spomenúť na meno :/) boli veľmi praktické a poučné plné "informácií z terénu"“

Podobne silne zastúpeným bol prístup vyučujúcich. V tejto oblasti študenti vyzdvihli najmä otvorenosť a priateľskú atmosféru na hodinách i v celkovej komunikácii, pocit úcty k nim samotným a k ich názorom. Výrazne oceňovanou bola tiež spätná väzba, ktorú študenti považovali za kvalitnú a prínosnú.

„Myslím, že to bol hlavne prístup našich vedúcich kurzu, ktorí sa k nám správali veľmi ohľaduplne a priateľsky. Necítila som sa na kurze ako v škole, ale skôr ako na priateľskom kurze, ktorý ma do ničoho nenúti a chce mi len pomôcť a čo najviac ma naučiť. To by teraz mohlo vyznieť, že v škole ma nechcú naučiť a pomôcť mi. Nie, tak som to nemyslela, skôr to, že to bolo naozaj veľmi priateľské a otvorené, čo sa mi veľmi páčilo“

*„určite prístup – veľmi si vážim úctu, ku ktorej ste ku nám pristupovali, rovnako ako aj možnosť voľby. nenútili ste nás robiť veci, snažili ste sa nám pomôcť, ukázať a vyzdvihnúť, čo sme urobili dobre a citlivo poukázali na to, čo treba zlepšiť. Keby mali takýto prístup aj iní vyučujúci, myslím si, že by aj naše výsledky či výstupy vyzerali úplne inak.
Ďakujem vám!“*

„Taktiež sa mi páčili všetky tri povinné zadania, na ktoré sme dostali presnú a kvalitnú spätnú väzbu.“

Čiastkovo zastúpenými odpoveďami potom boli napríklad možnosť zlepšiť sa v anglickom jazyku, kvalitne spracované moduly v e-learningu, skutočnosť, že hodiny neprebiehali každý týždeň a s tým spojená flexibilita alebo učebnica Ľudia medzi riadkami.

Najroztrieštenejšou bola otázka na to, **čo bolo pre študentov na kurze najťažšie** – odpovede boli veľmi pestré. Traja študenti spomenuli 3. povinné zadanie, avšak dvaja z nich jedným dychom dodali, že mali vďaka nemu možnosť ďalej sa posunúť. Z ďalších odpovedí vyberáme napríklad: stretnutia a moduly v anglickom jazyku, schopnosť dodržiavať deadlines, príliš veľa obsahu (a s ním spojený návrh rozdeliť množstvo preberanej látky do dvoch semestrov) a následne náročnejšia sebareflexia nad novými poznatkami v globálnych témach.

Posledné zmienené hodnotenie – príliš veľa obsahu – sa prejavilo aj pri **hodnotení metód výučby**. Traja študenti/ky sa vyjadrili, že obsahu bolo priveľa, dvakrát odznel aj návrh navýšiť počet webinárov na úkor modulov.

„Osobne by som ocenila viac online stretnutí namiesto e-learningu, ktoré zaberalo príliš veľa času, ktorý sa dal využiť na už napríklad vypracovávanie povinných zadaní.“

Objavili sa však aj stanoviská, ktoré štruktúru kurzu spočívajúcu v prevahe modulov doplnených o online výučbu chválili:

„Samotný kurz mi veľmi vyhovoval, bol urobený tak, aby som vďaka svojmu záujmu robila moduly, zúčastňovala sa webinárov a pracovala na povinných zadaniach, ktoré sú mimochodom veľmi zaujímavé urobené.“

„Menej online výučby a viac samostatného učenia sa mi páčilo.“

Je preto náročné určiť, či je problémom kvantita preberaného učiva, alebo autonómna povaha kurzu. Náročné totiž mohlo byť pre študentov zorganizovať si čas, nakoľko sa ide o autonómiu podporujúci e-learning bez striktných deadlineov – tie boli stanovené len pri povinných a nepovinných zadaniach. Nezávládnutie časového manažmentu tak mohlo spôsobiť dojem príliš veľkého obsahu.

To môže byť zároveň podnet pre vyučujúcich v budúcich semestroch – študentom môžu vyučujúci viac zdôrazňovať potrebu autonómie, ktorá ide ruka v ruke so zodpovedným plánovaním, príp. nastaviť v moduloch deadliny priamo alebo nepriamo¹ tak, aby študenti boli motivovaní vyplňať moduly priebežne a nie nárazovo.

Samotné webináre s odborníkmi boli taktiež veľmi chválenou metódou, väčšine teda vyhovovala štruktúra kurzu, ktorá nespočívala v jednom vyučujúcom, ale v účasti niekoľkých externých hostí. Objavil sa však aj jeden opačný názor, v ktorom by študentka dala prednosť väčšiemu množstvu stretnutí s vyučujúcimi na úkor webinárov s externistami.

Celkovo najhlasnejšou pozitívnou väzbou od študentov bol fakt, že Globálna rozvojová žurnalistika nestojí na jednej metóde, ale ponúka ich viacero a pri viacerých dáva študentom možnosť voľby (povinné i nepovinné zadania, moduly, online výučba s vyučujúcim, povinné i nepovinné webináre s hosťami).

„Som rada, že kurz bol programovo veľmi pestrý a okrem prednášok sme boli nútení pracovať na sebe a zdokonaľovať sa prostredníctvom zadaní a e-learningu.“

„Viac než dobre, páčilo sa mi, že sme si pri mnohých kurzoch/webinároch mohli sami zvoliť, to čo nás zaujíma. Ja som si takto vybrala 3 navyše a boli veľmi dobré. Boli tam napríklad aj také, v ktorých som sa veľmi nenašla, čiže som rada, že neboli povinné.“

Pri **hodnotení samotných vyučujúcich** jednoznačne najviac študentov skloňovalo rýchlu a kvalitnú spätnú väzbu, druhými najčastejšie sa opakujúcimi hodnoteniami boli schopnosť vyučujúcich študentov motivovať a oceňovanie ich odbornosti. Spätná väzba bola podľa hodnotení kvalitná a rýchla a študenti ju skloňovali nielen v rámci (ne)povinných zadaní, ale aj celkovo v komunikácii s vyučujúcimi.

„Najviac zo všetkého si cením u oboch vyučujúcich ich priamosť. Najlepšie sa človek naučí na spätnej väzbe a obaja ju dávali pri každom zadaní. Prístup bol naozaj skvelý a nemenila by som vôbec nič.“

Z hľadiska schopnosti motivovať študenti deklarovali, že na vyučujúcich pozorovali zapálenie pre dané témy, čo potom prenášali aj na samotných študentov.

¹ Priamo – deadliny na záverečné kvízy.

Nepriamo – napríklad upovedomením študentov o tom, že nasledujúca hodina začne debatou nad prvým a druhým modulom. Inou metódou by mohli byť napríklad povinnosť [reflektívneho písania](#), kde by študenti sami zhodnocovali, čo sa naučili a aké v tom majú stanovisko (obmena diskusií).

„Z oboch mám pocit, že sú to typy ľudí, ktorí sú aktívni a zapálení pre veci, ktoré robia. A tým zapália aj druhých.“

„keď má vyučujúci osobný záujem a vášeň pre veci, ktoré učí, tak to prirodzene prenáša aj na svojich študentov. Myslím si, že ste skvelí vyučujúci. :)“

Negatívne hodnotenia vyučujúcich absentovali, študenti si neboli vedomí nedostatkov. Jeden podnet pre vyučujúcich však odznel:

„určite by som zakomponovala do výučby viac diskusií a aktivít, kde sú študenti postavení do situácie vyjadrovať svoj názor– rozpúta sa tak debata a človek sa dozvie nové pohľady na vec alebo informácie.“

Obohatenie výučby **webinármi** s hosťami bolo v dotazníkoch študentmi opakovane vyzdvihované ako jedna z najprínosnejších častí kurzu. Oceňovaná bola pestrosť tém, možnosť zúčastniť sa aj nepovinných webinárov a možnosť precvičiť si anglický jazyk. Z výpovedí tých študentov, ktorí zmienili podľa nich najlepší webinár, vyplýva, že najoceňovanejšími boli webináre Damona van der Linde a Andrása Földesa.

Nezhoda študentov panovala na množstve webinárov – objavil sa názor spokojnosti s množstvom webinárom, iný vyzdvihol prílišné množstvo a iný by zase množstvo webinárov pridal. Niekoľkokrát študenti spomenuli presahujúcu dĺžku webinárov, ktorá presahovala do ďalších vyučovacích hodín. Študenti mali možnosť odísť, ak potrebovali ísť na ďalšiu vyučovaciu hodinu, resp. ak skrátka vypršal čas hodiny. Na druhú stranu, ak sa študenti chceli zúčastniť, no pre ďalšiu vyučovaciu hodinu nemohli zostať, stojí za zváženie, ako nastaviť časy a dĺžku webinárov.

V dotazníkoch nás zaujímalo aj to, **ako študenti vnímali online prostredie výučby**. Väčšina študentov pritom odpovedala, že im jednoznačne chýbal osobný kontakt, ktorý je pre výučbu nenahraditeľný. S tým súvisí aj množstvo a kvalita diskusií, ktoré by podľa niektorých boli v triede živšie, prípadne ťažšia koncentrácia v domácom prostredí.

„Nevýhody sú, že mi chýba fyzický kontakt, byť normálne v triede, vidieť ako sa moji spolužiaci smejú, naživo diskutovať.“

To, ako sa s vládnymi opatreniami v súvislosti s COVID–19 popasoval tento kurz, však bolo hodnotené pozitívne. Študenti vyzdvihli najmä flexibilitu ich času, možnosť pripojiť sa

odkiaľkoľvek a taktiež možnosť jednoduchým spôsobom stretnúť ľudí so zahraničia prostredníctvom webinárov.

„Tým, že sme pracovali v Canvase a mali k dispozícii mnoho webinárov, nepociťovala som nejaký rozdiel. Celkovo online výučbu tohoto predmetu hodnotím veľmi dobre.“

V časti, kde sme sa študentov pýtali, **čo by zmenili a čo by naopak zachovali**, sa opakovalo vyzdvihnutie webinárov ako veľmi potrebná zložka a skresanie množstva preberanej látky v module. Medzi ďalšie návrhy na zmenu patrili pridať aktivity, ktoré by viac podnietili diskusiu, viac nepovinných zadaní, prípadne aj zmeniť čas, kedy hodiny začínajú².

B. HODNOTENIE KURZU VYUČUJÚCIMI

Súčasťou evaluácie predmetu Globálna rozvojová žurnalistika je aj pohľad samotných vyučujúcich, ktorí v dotazníku hodnotili kurz ako taký, samotných študentov i kvalitu svojej výučby.

Stručné závery:

- Predmet sa podľa oboch vyučujúcich podaril realizovať v online forme v dostatočne dobrej kvalite, do budúcnosti je dôležité zdôrazňovať možnosť online konzultácií.
- Počet študentov bol podľa oboch vyučujúcich adekvátny pre webinárovú časť, z hľadiska editorskej práce išlo o neprimerané množstvo práce.
- Počet povinných zadaní bol podľa oboch vyučujúcich primeraný, pre dobrovoľné zadania bude nutné prehĺbiť svoje kapacity, príp. nájsť iné riešenia.
- S platformou Canvas boli až na drobnú prekážku pri efektívnom hodnotení študentov spokojní obaja vyučujúci.
- Kurz GRŽ podľa oboch vyučujúcich nabáda študentov k aktívnemu prístupu, do budúcnosti je potom kľúčové toto nabádanie ďalej prehĺbovať.
- Obsahová náplň kurzu je podľa odpovede jedného vyučujúceho dostatočná, druhý vyučujúci si vie predstaviť zakomponovať do obsahu výučby aj prakticky orientované témy.
- Medzi silné stránky predmetu patria podľa oboch vyučujúcich schopnosť kvalitnej výučby v plne online prostredí, ponuka webinárov so zaujímavými hosťami, práca s textom a na ňu naviazané mentorovanie od profesionálneho editora.
- Slabé stránky predmetu tkvejú v nižšej zapojenosti študentov, v ich privysokom počte a nízkej kapacite dať im spätnú väzbu pri niektorých z aktivít v kurze.

²Študent/ka nešpecifikoval/a želaný čas, pravdepodobne však ide o požiadavku na skorší čas.

- Aktívnu zapojenosť študentov na hodinách, webinároch či dobrovoľných aktivitách obaja vyučujúci hodnotili ako nízku a vyučujúci navrhovali napríklad: viac motivovať študentov mať zapnutú kameru a aktívne ich zapájať do diskusie, vytvoriť im bezpečné prostredie.
- Spätná väzba bola prijatá rôznymi študentmi rôznym spôsobom – úplným zapracovaním editorských pripomienok, nesúhlasom či ignorovaním spätnej väzby.
- Študenti podľa vyučujúcich dostali od nich jasné inštrukcie, do budúcnosti však bude nutné dôraznejšie objasňovať požiadavky k 3. povinnému zadaniu.
- Ak boli pravidlá v kurze vyučujúcim porušené, vyučujúci nedodržanie vlastných pravidiel reflektoval a zohľadnil v ďalšom postupe. V prípade niektorých slabších študentov bolo nutné pravidlá rozvoľniť.
- Svoj výklad považujú obaja vyučujúci za skôr zrozumiteľný a prehľadný.
- Spätnú väzbu študentom hodnotia obaja vyučujúci ako kvalitnú a snažili sa do nej vložiť maximálne úsilie.
- V otázke podnecovania študentov vo vnútornej motivácii a zbavovania ich externej motivácie jeden vyučujúci deklaruje, že sa touto otázkou začína zaoberať teraz, druhý vyučujúci hodnotí, že toto vnútorné motivovanie študentov v kurze podporoval.
- Obaja vyučujúci by chceli ďalej prehĺbiť svoje poznanie v oblasti didaktiky, spätnej väzby, vnútornej motivácie, koučingu, neurobiológie a biochémie vo vzdelávaní.

Podrobnejšie závery:

Hodnotenie kurzu pozostávalo z úvodných otázok týkajúcich sa online formy výučby, primeraného počtu študentov, počtu povinných a nepovinných zadaní a platformy Canvas. Obaja vyučujúci plne súhlasili³ s tvrdením, že výučba a hodnotenie predmetu sa podarili realizovať na dostatočnej úrovni.

Jeden z vyučujúcich skloňuje jednak bezproblémový prechod do online prostredia, jednak výhody tohto online prostredia v podobe väčšieho množstva zahraničných i domácich spíkrov a možnosť testovať nové metódy a postupy (bližšie nešpecifikované).

Vyučujúca–editorka pripomenula, že online prostredím trocha utrpeli nástrely tém a článkov, ktoré nebolo možné konzultovať osobne a navrhuje aj riešenie v podobe aktívnej ponuky online konzultácií.

*„ale našli sa tri osoby, ktoré sami od seba navrhli
konzultácie a vydiskutovali sme si veci cez videocall alebo*

³ Možnosti: vôbec nesúhlasím; skôr nesúhlasím; mierne nesúhlasím; mierne súhlasím; skôr súhlasím; úplne súhlasím.

telefonicky. Z našej strany: možno stojí za úvahu aktívne ponúkať online konzultácie.“

Na otázku, či bol primeraný počet študentov v kurze⁴, jeden vyučujúci „nevedel odpovedať“ a druhý „mierne nesúhlasil“. Obaja sa však v rozšírenej odpovedi zhodli v tom, že pri výučbe bol tento počet vyhovujúci, no pri zadaniach a spätnej väzbe išlo o neprimerané množstvo práce.

Množstvo povinných i dobrovoľných zadaní zhodnotila vyučujúca–editorka ako primerané, vyučujúci tak zhodnotil iba počet povinných zadaní a pri dobrovoľných podľa neho následne chýbala kapacita dodať spätnú väzbu v dostatočnom čase a kvalite.

„Dobrovoľných bolo asi priveľa, aj vzhľadom k tomu, že sme nemali dosť kapacít na ne adekvátne reagovať. Povinných bolo tak akurát. Problém pri nich bol skôr timing ohľadom posledného povinného cvičenia a celkovo počet študentov.“

Hodnotenie online platformy Canvas bolo obomi vyučujúcimi hodnotené skôr kladne – jeden vyučujúci označuje platformu ako vyhovujúcu, i keď študenti boli najprv mierne zmätení, vyučujúca–editorka spomína prekážky v efektívite hodnotenia.

„Viac–menej to bolo v pohode. Trochu ma iritovalo, že sa viacerí študenti poprihlasovali viackrát a potom pri hľadaní ich prác som sa do aleluja preklikávala kopou prázdnych kont.“

Druhá časť hodnotenia kurzu spočívala v niekoľkých čisto kvalitatívne orientovaných otázkach. Vyučujúcich sme sa pýtali, či a ako kurz podnecuje študentov k aktivite, prípadne čím by mohol tieto podnety ešte prehĺbiť. Obaja sa zhodli na tom, že kurz GRŽ takým kurzom je a k podnecovaniu a motivácii študentov bolo využitých viacero prvkov.

„Mali sme zabudovaných viacero motivačných prvkov, plus sme sa ich snažili motivovať prístupom, na aký nie sú zvyknutí. Diskusia, ľudský prístup, dôsledná spätná väzba, možnosť publikovať, práca s profesionálmi.“

⁴ Kurz Globálna rozvojová žurnalistika počas celej svojej existencie staval na kombinácii malé množstvo študentov + dôkladná hĺbková výučba a spätná väzba, išlo teda o nemasový kurz. Až s opatreniami v súvislosti s COVID-19 a povinnou online výučbou sa vyučujúci kurzu rozhodli otvoriť ho väčšiemu množstvu študentov.

V jednej odpovedi neboli návrhy na ďalšie prehĺbenie motivácie študentov konkretizované, druhá odpoveď prichádzala s konkrétnymi návrhmi.

„Tlačiť na to, aby si zapínali kamery a aktívne ich viac zapájať do diskusie a úloh. Získať si ich dôveru, vysvetliť, že neexistuje zlá otázka, iba tá, ktorú nepoložili. Aj to, že môžu povedať čokoľvek bez toho, aby sme ich zhadzovali. Že nám na ich názoroch a reflexii učiva záleží. + využiť novonadobudnuté poznatky z neurovied a postupne ich zakomponovať do učiva.“

Kurz stavia na metodológii globálnej rozvojovej žurnalistiky, pričom nosnou témou, na akej túto metodológiu vyučuje, je migrácia. Zatiaľ čo jeden vyučujúci je otvorený aj myšlienke o absencii hlavnej témy a rozoberaniu niekoľkých tém (pričom si podľa odpovede treba dať pozor, aby takéto nastavenie nebolo rovnaké ako iný kurz⁵ Sveta medzi riadkami), ale skôr niekoľko rovnocenných tém, druhý vyučujúci hodnotí, že migrácia ako hlavná téma stačí, navyše sú v kurze v menšej miere prítomné i iné témy (klimatická zmena, udržateľný rozvoj).

„nešlo nám o učenie o migrácii či inej téme, ale o prístup k informovaniu o tej–ktorej téme. Téma je len prostriedok, nie cieľ. Ak študenti porozumejú a osvoja si danú metódu a rozšíria si globálnu imagináciu, automaticky dokážu rozvojový rozmer či globálny náhľad používať aj pri iných témach.“

Podľa jednej odpovede je obsahová náplň kurzu GRŽ aktuálne dostatočná, v druhej odpovedi zazneli konkrétne návrhy na to, čo by kurz ešte mohol obsahovať, pričom tie sa týkali najmä praktických oblastí (ako robiť rozhovor, ako plánovať reportáž, ako zdrojovať, prečo je dôležité mať zaujímavý úvod mediálneho výstupu, zoradenie informácií, výber relevantných respondentov a nástrojov apod).

Medzi tri silné stránky kurzu GRŽ obaja vyučujúci zhodne zaradili 1. schopnosť prejsť do online prostredia, 2. webináre s kvalitnými/zahraničnými hosťami, 3. prítomnosť odborného editora pri práci s textom. Jedna odpoveď obsahovala aj skutočnosť, že vyučujúci sú reaktívni, čo je spolu s webinármi jednoznačne jednou z najsilnejších stránok GRŽ kurzu podľa samotných študentov.

⁵ Ďalším kurzom vyučovaným v rámci programu Svet medzi riadkami je kurz Globálne výzvy (nielen) pre žurnalistov.

Medzi tri slabé stránky kurzu GRŽ jeden vyučujúci zaradil príliš veľa študentov, príliš veľa voliteľných aktivít (a nedostatok kapacít na ne reagovať) a príliš veľa online diskusií (opäť nedostatok kapacít). V druhej odpovedi bola spomenutá iba slabšia zapojenosť študentov.

Čo sa týka hodnotenia študentov vyučujúcimi, aktivitu študentov na hodinách, webinároch či na dobrovoľných webinároch obaja vyučujúci kurzu hodnotia ako nízku. Nimi identifikované príčiny spočívajú jednak v povahe online prostredia, v ktorom je aktivizovať študentov o čosi náročnejšie, prípadne vplyv školského systému, nezvyk študentov diskutovať a chýbajúca odvaha vyjadriť sa.

Obaja vyučujúci však spomínajú aj príčinu v podobe vlastného nastavenia: jeden z vyučujúcich ju bližšie nešpecifikuje, druhý vyučujúci potom konkrétne spomína možnosť aktívnejšie tlačíť na to, aby sa študenti zapájali, zaviesť povinnosť mať zapnutú kameru a vybudovať si so študentmi bezpečné prostredie:

„tlačíť na to, aby si zapínali kamery a aktívne ich viac zapájať do diskusie a úloh. Získať si ich dôveru, vysvetliť, že neexistuje zlá otázka, iba tá, ktorú nepoložili. Aj to, že môžu povedať čokoľvek bez toho, aby sme ich zhadzovali. Že nám na ich názoroch a reflexii učiva záleží.“

Konkrétne k dobrovoľným webinárom jeden z vyučujúcich kurzu zdôrazňuje, že je pri nich nutné reflektovať vlastné kapacity, na ktoré je naviazaná schopnosť dať študentom kvalitnú spätnú väzbu.

„Riešením môže byť využívanie peer review procesov, ktoré treba zdokonaľiť, ale do budúcnosti môžu byť účinným nástrojom. A tiež samohodnotiace cvičenia či kvízy.“

V rámci dotazovania sa na reflektovanie spätnej väzby študentmi skloňuje vyučujúca zodpovedná za editovanie študentských výstupov rôznorodé reakcie študentov – od ignorovania cez zaľatosť študentov až po dôkladné zapracovanie editorských pripomienok.

Hoci druhý vyučujúci prisudzuje túto otázku skôr vyučujúcej–editorke, pozoruhodné je, že závery otázky č. 8 bodu A časti III. tejto evaluácie napovedajú, že študenti výrazne kladne skloňujú spätnú väzbu celkovo (aj mimo výstupov) pri oboch vyučujúcich a jej kvalita a rýchlosť urobila na študentov jeden z najsilnejších kladných dojmov kurzu.

Z odpovede na inú otázku navyše vyvstalo konštatovanie, že schopnosť tvoriť mediálne výstupy niektorých študentov celkom nekorešponduje s tým, v akom ročníku sa nachádzajú.

„Mala som piatačku, ktorá nemala zdanie, ako vyzerá novinársky text a potom mladších študentov, ktorí už mali skúsenosti s prácou v médiách. A z nich niektorí dali v editovateľné texty, no niektorí vôbec nevedeli zdrojovať.“

Ďalšia časť dotazníku sa týkala samohodnotenia vyučujúcich. Obaja vyučujúci „skôr súhlasili“ s tvrdením, že študenti na začiatku kurzu dostali jasné inštrukcie, aké znalosti a schopnosti budú hodnotené. Bližšie svoju výpoveď obaja vyučujúci rozviedli na rovnakom príklade – deadline 3. zadania, ktorého povaha si však vyžadovala aj zakomponovanie editorských pripomienok. Podľa vyučujúcich to síce bolo popísané v inštrukciách i vysvetlené na hodine, no obaja zároveň označujú tento prípad ako priestor pre lepšie dovysvetlenie inštrukcií študentom.

„Myslím si, že sme to v popise uviedli dostatočne, aj sme to prezentovali na hodine, ale ukázalo sa, že nie (nemuseli čítať pozorne, treba skúsiť zaistiť, aby si to riadne prečítali a hlavne zistiť, či rozumejú).“

Na stanovisko „Mnou stanovené pravidlá v kurze som vždy dodržal/a“ odpovedali vyučujúcimi možnosťami „skôr súhlasím“ a „mierne súhlasím“. Odpovede boli potom rozvité z rozličných perspektív.

Prvá odpoveď spočívala v tom, že pravidlá vždy boli dodržané, pri slabších študentoch však bolo potrebné z niektorých pravidiel povoliť. Druhá odpoveď potom bola rámcovaná nemožnosťou všetky pravidlá dodržať z (okrem iného) kapacitných dôvodov.

„Boli výnimky, vždy som sa za to ospravedlnil a ak to skomplikovalo prácu študentom (napr. neskoršia odpoveď, ktorá ich mohla blokať v ďalšej práci), tak sme to zohľadnili. A takisto sa niektoré dobre mienené pravidlá ťažšie dodržiavali z objektívnych dôvodov – skrátka ich bolo priveľa a teda nebolo v ľudských silách dodať spätnú väzbu v termíne.“

Vyučujúci zároveň kladne hodnotia svoj výklad na hodinách, jeden z vyučujúcich zároveň deklaruje, že túto otázku by prisúdili skôr študentom, než sebe. Pri hodnotení svojej spätnej väzby študentov sú obaja vyučujúci spokojní, podobne opäť zaznelo zdráhanie sa samohodnotenia.

„Študentom som vypisovala veľmi dlhé feedbacky a pri takom množstve textov sa mohlo stať, že som nebola vždy

stopercentne zrozumiteľná. V rámci vlastných kapacít som spravila maximum.“

„Dal som do nej veľa, snažil som sa zdôvodňovať, kritizovať konkrétne a konštruktívne, poskytovať vysvetlenia a riešenia. A neraz bola dlhšia ako samotné vypracované zadania. Ale je otázka, či to tak vnímali aj študenti, nie je smerovaná na mňa.“

Zároveň platí, že študenti kvalitnú spätnú väzbu pri otázke hodnotenia samotných vyučujúcich spomínali najčastejšie (viď otázka č. 8 III. časti evaluácie).

Jedna z otázok smerovala na to, či vyučujúci podnecujú v študentkách a študentoch vnútornú motiváciu (tzv. *intrinsic motivation*), vďaka ktorej by študenti učenie vnímali ako hodnotu samú o sebe, a neučili by sa kvôli očakávaniam a nátlakom okolia, kvôli známkam, a tak podobne. Vyučujúca–editorka sa vyjadrila, že touto otázkou sa začína zaoberať až teraz. Vyučujúci potom úplne súhlasil s tým, že ako lektor študentov k takémuto typu motivácie vedie.

„Toto považujem za kľúčové. Snažím sa im ukázať, že je to intelektuálne zábavné, a zároveň v nich podnecovať profesionálnu zvedavosť. Cieľom je naučiť ich myslieť, pootvoriť dvere poznaniu a poznávaniu, nie ich napakovať vedomosťami. Ukázať im, že myslieť sa dá na viacerých úrovniach – a že myslenie o myslení je veľmi zábavné a samo o sebe motivujúce. Znamky na vysokej škole sú nepodstatné. Vlastne nie len tam.“

Posledná časť dotazníku vyučujúcim smerovala k ďalšiemu vzdelávaniu. Z odpovedí vyplýva, že obaja vyučujúci by sa zúčastnili ďalšieho vzdelávania týkajúceho sa didaktických metód výučby, spätnej väzby či podpory vnútornej motivácie študentov k vyučovaným témam. Samotní vyučujúci navrhli ďalšie témy vzdelávania: koučing vo vzdelávaní, neurobiológia a biochémia vo vzdelávaní.

III. PRÍLOHY

OTÁZKY V DOTAZNÍKOCH

Otázky, na základe ktorých bola vypracovaná Evaluačná správa predmetu Globálna rozvojová žurnalistika

I. ČASŤ: ZMENA POSTOJA A NAVÝŠENIE POZNATKOV ABSOLVENTOV

A. KVANTITATÍVNA ČASŤ – SAMOHODNOTENIE – PRED A PO

1. Dokážem viesť analytický/expertný rozhovor s odborníkom v téme, ktorá ma zaujíma
2. Ovládam základy editorskej práce – viem sa spätne vracieť k príbehu a dátam, ktorými príbeh podkladám, viem dáta vyhodnocovať.
3. Uvedomujem si existenciu rozdielnych mocenských postavení v spoločnosti a svete – medzi jednotlivcami, spoločenstvami, regiónmi, krajinami –, ktoré vplývajú na to, ako vnímame a reflektujeme svet.
4. Uvedomujem si skutočnosť, že novinár/ka nesie spoločenskú zodpovednosť za spôsob, ktorým vplýva na verejný diskurz.
5. Uvedomujem si existenciu mechanizmu, ktorý ovplyvňuje to, ako vnímam a interpretujem rôzne témy.
6. Dokážem povedať aspoň dva konkrétne príklady poukazujúce na nerovnosť v mocenských vzťahoch/štruktúrach medzi krajinami globálneho Juhu a Severu.
7. Dokážem povedať aspoň dva konkrétne príklady poukazujúce na nerovnosť v mocenských vzťahoch/štruktúrach medzi sociálnymi skupinami (menšina/väčšina, ženy/muži a pod.).
8. Poznám rozdiel medzi rodom a pohlavím.
9. Viem, čo je to rámcovanie a čo to znamená rámcovať informáciu.
10. Som si vedomá/vedomý faktu, že existujú ľudia / sociálne skupiny / spoločenstvá / krajiny / kontinenty (marginalizované komunity, ľudia so znevýhodnením, menšiny), ktorých hlasy sú oproti tým, ktorí disponujú väčšou mocou, v mediálnych výstupoch zastúpené v menšej miere až vôbec.
11. Zdroje informácií pre plánovaný výstup dokážem triediť podľa dôležitosti (vzhľadom k vytváranému obsahu a jeho komplexnosti) a dostupnosti/zložitosti ich zabezpečenia.
12. Dokážem rozoznávať medzi primárnou a sekundárnou rešeršou informácií pri príprave výstupu.

13. Dokážem pomenovať slabé stránky "veľkých" zdrojov (Štatistické úrady, ministerstvá, medzinárodné organizácie a i.).
14. Dokážem pomenovať slabé stránky štatistických dát v kontexte prípravy výstupu.
15. Som si vedomý existencie dominantného diskurzu/diskurzov a viacerých menej vplyvných diskurzov.
16. Dokážem identifikovať prepojenie medzi mierou rozvoja a migráciou.
17. Dokážem identifikovať mýty spojené s migráciou a nájsť dostatok faktov k ich vyvráteniu.
18. Uvedomujem si existenciu globálnych prepojení a potrebu ich zahrnutia – potrebu globálneho náhľadu – do mediálnych výstupov.
19. Viete, kto je fixer?
20. Máte predstavu, čo sú to Ciele udržateľného rozvoja či Agenda 2030?
21. Viete, pod akou značkou poskytuje Slovensko humanitárnu pomoc a rozvojovú spoluprácu? (otvorená otázka)

Všetky otázky s výnimkou otázok 19–21 mali formu kvantitatívneho dotazovania sa na škále vôbec nesúhlasím – skôr nesúhlasím – mierne nesúhlasím – mierne súhlasím – skôr súhlasím – úplne súhlasím. Otázka 19 ponúkala možnosť odpovedí: viem – neviem. Otázka 20 ponúkala možnosť odpovedí: áno – nie – neviem. Otázka 21 bola formulovaná ako otvorená otázka, ktorú sme následne vyhodnocovali ako správne – nesprávne/neviem.

B. KVALITATÍVNA ČASŤ – PRED a PO

1. S akými predstavami sa vám spája Afrika? Vypíšte prosím 5 predstáv, stačí heslovito.
2. Predstavte si, že ste v teréne v rozvojovom kontexte – napríklad v niektorých z krajín globálneho Juhu alebo vo vylúčených komunitách na Slovensku – fotografovaniu koho či čoho by ste sa vyhli a prečo?
3. Napíšte niekoľkými vetami, ako by ste popísali vzťah medzi klimatickou zmenou a migráciou.
4. Napíšte, ako by ste popísali vzťah medzi udržateľným rozvojom a klimatickou zmenou.
5. Napíšte prvých 5 slov, ktoré vám napadnú (bez dlhého uvažovania), keď počujete slovo „migrácia“.
6. Napíšte niekoľkými vetami, ako by ste popísali pojem menšina – čím sa vyznačuje.

Všetky otázky mali otvorenú formu.

II. ČASŤ: HODNOTENIE KURZU

A. HODNOTENIE KURZU ABSOLVENTMI – PO

1. Aké boli vaše motivácie, očakávania alebo potreby spojené s týmto kurzom?

2. Čo ste sa naučili, zistili o sebe počas kurzu? Čo ste získali na kurze (v oblasti postojov, prípadná vnútorná zmena)?
3. Čo ste sa naučili, zistili o svojej novinárskej práci? V oblasti postojov, diskurzu či rámcovania?
4. Aké zručnosti a vedomosti ste získali na kurze (niečo, čo využijete či určite využijete)?
5. Čo bolo pre vás na kurze najcennejšie (momenty, jednotlivé online stretnutia, situácie)?
6. Čo bolo pre vás v kurze najťažšie?
7. Ako vnímate použité metódy výučby v kurze (menej online stretnutí, viac samostatného e-learningu, pretkané webinármi s odborníkmi, diskusie v e-learningu, tri povinné zadania, možnosť nepovinných zadaní, cvičenia)?
8. V čom podľa Vás tkveli silné stránky konkrétnych vyučujúcich (Peťo I., Stanka L.), čoho si na nich a na ich spôsobe výučby/spätnej väzbe najviac ceníte? Máte pre nich nejaké odporúčania k výučbe?
9. V čom naopak boli podľa Vás konkrétni vyučujúci (Peťo I., Stanka L.) slabší, čo by ste na ich spôsobe výučby/spätnej väzby zmenili? Máte pre nich nejaké odporúčania v tomto smere?
10. Ako hodnotíte webináre (množstvo, pestrosť výberu, jednotlivé témy, dĺžka, lektori)? Môžete sa popri všeobecnom hodnotení vyjadriť aj ku konkrétnym webinárom – hlavne ak bol niekto zvlášť dobrý, resp. zlý. Pre pripomenutie si môžete pozrieť zoznam webinárov v Canvase.
11. Ako hodnotíte čisto online–ové prostredie kurzu (mimo celosvetových pandémieí je kombinované s face–to–face výučbou)? V čom vidíte výhody a nevýhody?
12. Čo konkrétne by ste na kurze zmenili? Čo by ste vynechali, pridali a čo by si mal kurz určite zachovať?
13. V čom sa kurz líšil od iných predmetov?

Všetky otázky mali otvorenú formu.

B. HODNOTENIE KURZU VYUČUJÚCIMI – PO

1. Boli študenti na hodinách aktívni? Ak áno, bola ich väčšina? Ak nie, aké môžu byť dôvody?
2. Boli študenti na webinároch aktívni? Ak áno, bola ich väčšina? Ak nie, aké môžu byť dôvody?
3. Zúčastňovali sa študenti aj dobrovoľných aktivít? Ak áno, bola ich väčšina? Ak nie, aké môžu byť dôvody?
4. Reflektovali študenti spätnú väzbu od vyučujúceho? V akej miere?
5. Študenti na začiatku kurzu dostali jasné inštrukcie, aké znalosti a schopnosti budú hodnotené. Zdôvodnite svoje hodnotenie.*

6. Výučba a hodnotenie predmetu sa podarili realizovať na dostatočnej úrovni aj v online režime – súhlasíte alebo nie? Zdôvodnite svoje hodnotenie.*
7. Počet študentov v kurze bol akurátny – súhlasíte alebo nie? Zdôvodnite svoje hodnotenie.*
8. Počet dobrovoľných i povinných zadaní v kurze bol akurátny – súhlasíte alebo nie? Zdôvodnite svoje hodnotenie.*
9. Platforma Canvas splnila moje nároky a očakávania – súhlasíte alebo nie? Zdôvodnite svoje hodnotenie.*
10. Podporuje kurz GRŽ aktivitu študentov? Ak áno, čím? Mohol by ju podporovať ešte niečím iným?
11. Kurz GRŽ je zameraný metodologicky na globálnu rozvojovú žurnalistiku, pričom nosnou témou je predovšetkým migrácia. Hodilo by sa kurzu ísť do viacerých nosných tém bez jednej hlavnej, alebo je táto logika v súlade s cieľom predmetu?
12. Je momentálna obsahová náplň kurzu GRŽ dostatočná, alebo jej niečo chýba, či naopak, niečoho je priveľa?
13. Napíšte tri silné stránky tohtoročnej online GRŽ.
14. Napíšte tri slabé stránky tohtoročnej online GRŽ.
15. Študenti na začiatku kurzu dostali jasné inštrukcie, aké znalosti a schopnosti budú hodnotené – súhlasíte alebo nie? Zdôvodnite svoje hodnotenie.*
16. Mnou stanovené pravidlá v kurze som vždy dodržal/a – súhlasíte alebo nie? Zdôvodnite svoje hodnotenie.*
17. Študenti počas celého semestra vedeli, čo sa od nich očakáva – súhlasíte alebo nie? Zdôvodnite svoje hodnotenie.*
18. Môj výklad bol vždy zrozumiteľný a prehľadný – súhlasíte alebo nie? Zdôvodnite svoje hodnotenie.*
19. Moja spätná väzba pri (priebežnom či záverečnom) hodnotení študentov bola kvalitná – súhlasíte alebo nie? Zdôvodnite svoje hodnotenie.*
20. Veľká časť študentov má proces učenia spojený skôr s vonkajšou (známky, očakávania okolia) než vnútornou (učenie ako hodnota sama o sebe) motiváciou. Ako vyučujúci/a podnikám kroky, aby som študentov viedol/a k vnútornej motivácii – súhlasíte alebo nie? Zdôvodnite svoje hodnotenie.*
21. Prišiel/a by som na workshop, ktorý by rozšíril moje znalosti o didaktických metódach výučby – súhlasíte alebo nie? Zdôvodnite svoje hodnotenie.*
22. Prišiel/a by som na workshop, ktorý by rozšíril moje znalosti o jednotlivých typoch spätnej väzby – súhlasíte alebo nie? Zdôvodnite svoje hodnotenie.*
23. Prišiel/a by som na workshop, ktorý by rozšíril moje znalosti o tom, ako vonkajšiu motiváciu premeniť na vnútornú – súhlasíte alebo nie? Zdôvodnite svoje hodnotenie.*
24. Aký workshop by ste ako vyučujúci/a privítali?

** Tieto otázky mali kombinovaný charakter a) kvantitatívneho dotazovania na škále: vôbec nesúhlasím – skôr nesúhlasím – mierne nesúhlasím – mierne súhlasím – skôr súhlasím – úplne súhlasím – neviem odpovedať; b) otvorenej otázky so žiadosťou o zdôvodnenie svojho hodnotenia.*

Zvyšné otázky mali iba otvorenú formu.

SYLLABUS PREDMETU

1. O čom novinári píšú?

O čom sa ideme učiť? Aké koncepty si predstavíme v najbližších týždňoch a mesiacoch a ako sa týkajú nás novinárov a novinárky? Reflexia na výber tém a spôsob ich rámcovania a celkového spracovania.

2. Upracme si v pojmoch

Pozrieme sa na kontext zadefinujeme si pojmy, ktoré potrebujeme k porozumeniu vzťahu medzi médiami, rozvojom a globálnymi výzvami, pred ktorými ako ľudstvo stojíme. Dôraz budeme klásť na migráciu ako ľahko uchopiteľnú a "každému" známu tému. Neobídeme však ani iné globálne výzvy, ako sú zmena klímy, nerovnosť či porušovanie ľudských práv.

3. Krok späť - k nám ako novinárom a novinárkam

Pozrieme sa na to, kto sme my sami ako osoby aj ako novinárky/novinári, aký diskurz a rámcovanie používame a žijeme, a ako sa to dotýka našej práce a pokrývania "iných". Táto časť kurzu bude viac o nás, ako o žurnalistoch, ktorí sme zasadení do určitých sociálnych a kultúrnych východísk, a o schopnosti analyticky na tieto východiská reflektovať.

4. Globálna rozvojová žurnalistika

V tomto dlhšom module sa bližšie pozrieme na koncept globálnej rozvojovej žurnalistiky. Tú si najprv rozoberieme na dva rôzne, ale dopĺňajúce sa koncepty - globálnu a rozvojovú žurnalistiku -, aby sme ich následne zosyntetizovali späť v jedno. Pozrieme sa aj na etické východiská globálnej žurnalistiky a pokúsime sa podporiť vašu globálnu predstavivosť.

5. Globálne výzvy ako naše témy

Čo sú to globálne témy a prečo by sme si ich mali všimnúť?

6. Rozvoj ako proces a rozvoj ako sektor

Prepojenia medzi rozvojom a globálnymi témami/výzvami v médiách obvykle chýbajú aj napriek tomu, že sú pre porozumenie situácie vo svete prakticky nevyhnutné. V tomto module si predstavíme predovšetkým základné otázky spojené s rozvojom ako sociohistorickým a socioekonomickým procesom, okrajovo sa pozrieme aj na rozvoj ako

sektor. Cieľom je, aby ste vo svojich výstupoch mohli publiku prinášať ucelenejší kontext.

7. Migrácia ako globálna aj rozvojová téma

V tomto module sa pokúsime predošlé poznatky aplikovať do praxe prostredníctvom témy migrácie a iných rozvojových tém čoby veľmi konkrétnych, uchopiteľných ilustrácií. Zároveň sa pokúsime prehĺbiť vaše poznatky o týchto témach, s cieľom vnímať kto je kto v téme, s akými procesmi sa téma spája, aké sú príčiny a dôsledky všetkého toho.

8. Vyvážené informovanie o migrácii ako ukážková výzva GRŽ

O čosi teoretickejší modul. Na príklade štúdie o mediálnom pokrývaní migrácie si poukážeme na otázky spojené s vyváženosťou zbieraných, spracovávaných a šírených informácií o globálnych výzvach, ktorým ako ľudstvo čelíme.

9. Ideme do terénu

A napokon sa v záverečnej časti kurzu dostaneme k praktiku zameranému na prácu v teréne. Prinesieme vám niekoľko praktických tipov a rád o tom, ako rešeršovať, na čo nezabudnúť pri práci, na čo si dať pozor v neznámom, kultúrne a geograficky vzdialenom kontexte.

10. Práca s dátami

V poslednom module si prostredníctvom niekoľkých príkladov ukážeme, ako pracovať a ako nepracovať s dátami rôzneho druhu a tiež odkiaľ tieto primárne rozvojové dáta zohnať.

Globálna rozvojová žurnalistika

Evaluačná správa kvality a dopadov
vzdelávania v rámci predmetu realizovanom
na Katedre žurnalistiky Filozofickej fakulty
Univerzity Komenského v Bratislave

Svet medzi riadkami

Vydavateľ: Človek v ohrození, n. o.

Miesto a rok vydania: Bratislava, 2021

svet
medzi
riadkami

Správa vznikla s podporou
SlovakAid a Európskej únie.
Nereprezentuje názory
donorov, ktorí nijako
nezodpovedajú za použitie
informácií, ktoré sú v nej
obsiahnuté.

